

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

148 inci Birleşim

3 Haziran 1983 Cuma

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	266	Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/59) (M. G. Konseyi : 2/124) (D. Meclisi S. Sayısı : 291; M. G. Konseyi S. Sayısı : 592)	281:283
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	267	4. — 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/610; M. G. Konseyi : 1/529) (D. Meclisi S. Sayısı : 353; M. G. Konseyi S. Sayısı : 596)	284:292
1. — Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/163; M. G. Konseyi : 3/283) (D. Meclisi S. Sayısı : 295; M. G. Konseyi S. Sayısı : 590)	267:268	5. — Mehti Kurşun'a ve Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarılarının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metinleri ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/496, 481; M. G. Konseyi : 1/525; 1/526) (D. Meclisi S. Sayısı : 338, 339; M. G. Konseyi S. Sayısı : 594)	292:293
2. — 13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/604; M. G. Konseyi : 1/504) (D. Meclisi S. Sayısı : 310; M. G. Konseyi S. Sayısı : 591)	269:281	6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki	
3. — 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi			

Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protoklü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hak-

kında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/587; M. G. Konseyi : 1/515) (D. Meclisi S. Sayısı : 321; M. G. Konseyi S. Sayısı : 589)

293:294

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

24 Mayıs 1983 Salı

Atatürk Orman Çiftliği Mülkiyetindeki Bir Kısım Arazinin Devredilmesine İzin Verilmesi Hakkında (1/499, 2/118) (S. Sayısı : 580),

926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında (2/117) (S. Sayısı : 583) ve

13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında (2/113) (S. Sayısı : 570),

Kanun teklifleri kabul edildi.

9.5.1960 Tarihli ve 7478 Sayılı Köy İçme Suları Hakkında Kanunun 15 inci Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında (1/507) (S. Sayısı : 584),

Nüfus Planlaması Hakkında (1/495) (S. Sayısı : 582),

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında (1/500) (S. Sayısı : 579),

79 Sayılı Millî Korunma Suçlarının Affına, Millî Korunma (Teşkilat, Sermaye, Fon Hesaplarını Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunu'nun 10 uncu Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin 20 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında (1/496) (S. Sayısı : 571),

23 Temmuz 1970 Tarihli ve 1309 Sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair 22 Mart 1983 Tarihli 59 Sayılı Kanun Hükmünde Kararna-

menin Değiştirilerek Kabulü Hakkında (1/513) (S. Sayısı : 585),

10 Haziran 1949 Tarihli ve 5441 Sayılı Devlet Tiyatro Kuruluşu Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair 22 Mart 1983 Tarihli ve 58 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında (1/514) (S. Sayısı : 586),

Kanun tasarıları ile;

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanun Tasarısı (1/489) (S. Sayısı : 572),

Kabul olundu.

Abdülaziz Kılıç Hakkındaki Ölümlü Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Adalet Komisyonu Raporu. (3/296) (S. Sayısı : 565 ve 565'e 1 inci Ek) kabul edildi.

Danışma Meclisince de reddolunan, Kütahya İli Altıntaş İlçesi Dumlupınar Bucağında, Dumlupınar Adı ile Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifinin (2/116) (S. Sayısı : 575) reddedilmesine dair İçişleri Komisyonu Raporu kabul edilerek, teklifin düşüğü açıklandı.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek, birleşime saat 19.40' da son verildi.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.50

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin'ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 148 inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimize göre kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesine başlıyoruz.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — *Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/163; M. G. Konseyi : 3/283) (D. Meclisi S. Sayısı : 295; M. G. Konseyi S. Sayısı : 590) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin birinci sırasında, Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 590 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve diğer ilgililer yerlerini aldılar.

Ölüm cezalarının yerine getirilmesine dair Başbakanlık tezkeresi ve Danışma Meclisince hazırlanıp kabul edilen kanun tasarısı, Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonunca da görüşülmüş ve tasarının 1 inci maddesi, (b) bendine Halil Esendağ'ın nüfusta kayıtlı olduğu il adı yazılmak ve anne adı da dosyada mevcut nüfus kaydına göre düzeltilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Şimdi, kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü, izahta bulunmak üzere Adalet Komisyonu Sözcüsüne veriyorum.

Buyurun efendim.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, suç, taammüden dört kişiyi öldürmek. Hükümlüler : Sel-

çuk Duracık Emrullah oğlu 29.8.1960 doğumlu; İkinci suçlu Halil Esendağ Toker oğlu 8.4.1961 doğumlu; suç tarihi 7 Eylül 1979 saat 24.00.

1979 yılında siyasi görüş ayrılığına dayanan öldürme olayları Manisa'nın Turgutlu İlçesinde de yoğunlaşmıştır. Suç tarihi olan 7.9.1979 tarihinden kısa bir süre önce Ülkücü Gençlik Derneğine mensup kişilerin devam ettiği kahvenin solcular tarafından taranıp dört kişinin öldürülmesi sonucu Turgutlu ilçesinde bulunan ülkücü gençler misilleme yapmak istemişler ve bunun için bir plan yapmışlardır. 45 bin lira karşılığında bir sten otomatik tabanca alınmış ve Turgutlu ilçesinde bulunan Çınar Ekmek Fabrikasında solcu olduğuna inandıkları işçileri öldürmeye karar vermişlerdir.

Bu iş için iki hükümlü ile birlikte (yani Selçuk Duracık ve Halil Esendağ ile birlikte) olay tarihinde 16 yaşında olan Ali Aksakal'ı görevlendirmişlerdir. Bu üç kişi 7.9.1979 tarihinde saat 24.00 sıralarında fırına gelmiş, fırında o sırada ekmek yapmakta olan Halil Haznedar, yüzleri bağlı kişilerin ellerinde silahla fırına geldiklerini görünce, ekmek tezgâhının altına saklanmıştı. Hükümlüler, fırında bulunan Yaşar Bilgin isimdeki işçiyi de önlerine katarak üst katta çıkmışlar, sten otomatik tabanca ve diğerlerinin elinde bulunan baretta marka tabancaları ateşleyerek dört kişiyi taramışlardır. Bunlardan üçü olay yerinde, birisi de kaldırıldığı hastanede bilahare ölmüştür.

Yapılan yargılama sonunda İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi 17.9.1981 tarih ve 1981 - 142 esas, 1981/269 karar sayılı hükmü ile, Türk Ceza Kanununun 454/4 - 5 maddesi uyarınca Selçuk Duracık ve Halil Esendağ'ın ölüm cezası ile tecziyesine karar vermiş; Ali Aksakal'ı da, yaşı

(1) 590 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

küçük olduğu için cezasını Türk Ceza Kanununun 55 inci maddesi gereğince indirerek, 24 yıl ağır hapis cezası ile tecziye etmiştir.

Karar, Askerî Yargıtayın Üçüncü Ceza Dairesi tarafından onanmıştır. Kararın onanmasından sonra iki hükümlü ve vekilleri yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunmuşlar, yargılamanın yenilenmesi istemleri Askerî Yargıtay tarafından reddedilmiştir.

Danışma Meclisi Genel Kurulu kanun tasarısını kabul ettikten sonra, sanıklardan Ali Aksakal, bu sefer Selçuk Duracık lehine yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunmuş, Askerî Yargıtay bunu usul yönünden reddetmiş; bu reddin sonra Cumhurbaşkanlığı Yüksek Makamına Selçuk Duracık Vekili Avukat Cemal Çakmak müracaat ederek, Halil Esendağ'ın cezasının infazı halinde müvekkilinin mağdur olacağını, çünkü aynı dosyada yargılanmakta olduğunu belirtmiştir. Bu dilekçe Millî Savunma Askerî Adalet İşleri Başkanlığına gönderilmiş, Askerî Adalet İşleri Başkanlığı kanalı ile ilgili mahkeme dosyayı incelemiş, avukatın iddiasının varit olmadığını belirtmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Yani bu müracaatlar üzerinde gereken işlem yapılmış?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Gereken işlemler yapılmıştır.

BAŞKAN — Yine bir hata olmuş galiba, nüfusta kayıtlı olduğu il adı yazılmamış, anne adı yanlış yazılmış.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Danışma Meclisinde birinci sanık için il adı yazıldığı halde ikinci sanık için yazılmamıştır. Ayrıca hükümlünün annesinin ismi gerek nüfus kaydında gerekse mahkeme ilamında «Mürüvet» tir, tek (v) lidir, Danışma Meclisinde çift (v)'li yazılmıştır, «Mürüvet» olarak.

BAŞKAN — O düzeltildi?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, nüfus kaydı düzeltildi Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — a) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Manisa ili, Turgutlu ilçesi, Yenice mahallesi, hane 438/441, cilt 021/04, sahife 98'de nüfusa kayıtlı Emrullah oğlu, Birsen'den olma 29.8.1960 doğumlu Selçuk Duracık hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

b) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Manisa ili, Saruhanlı ilçesi, Gözlet Köyü, hane 4, cilt 021/01, sahife 19'da nüfusa kayıtlı Toker oğlu, Mürüvet'ten olma 8.4.1961 doğumlu Halil Esendağ hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/604; M. G. Konseyi : 1/504) (D. Meclisi S. Sayısı : 310; M. G. Konseyi S. Sayısı : 591) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin ikinci sırasına geçiyoruz.

Gündemimizin ikinci sırasında, 13.5.1981 Tarih ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 591 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve diğer ilgililer yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü Komisyon Sözcüsüne veriyorum.

Buyurun efendim.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek mahlumları olduğu üzere, 13.5.1981 tarihinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu kabul edilmişti. Tabii o tarihte 1961 Anayasası yürürlükte bulunduğu için, Kanun, o Anayasanın ilkeleri ve esprisi içerisinde benimsenmişti.

Bilahare, yüksek bilgileri olduğu üzere, 1982 yılında kabul edilen 2709 sayılı Anayasa, hâkimlik ve savcılık mesleğini bir bütün olarak almış ve bunu 140'ncü maddesiyle düzenlemiş bulunmaktadır.

140'ncü madde, hâkimlerin mesleğe alınmaları, meslekte ilerlemeleri, ceza almaları, yükselmeleri, görev yerlerinin değiştirilmesi, disiplin cezası almaları ve meslekten uzaklaştırılmaları konularında özel bir yasa çıkarılacağını; ancak bu yasanın uygulanmasının ise, aynı Anayasanın 159 uncu maddesine göre, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yerine getirileceğini öngörmüştür.

Demin de arz etmiş olduğumuz gibi, o tarihlerde henüz Anayasa mevcut olmadığı için, 1961 Anayasasının prensipleri içerisinde kalınarak kanun yürürlüğe konmuştu.

(1) 591 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Halen sözü edilen 159 uncu madde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun teşkilini değiştirdiği gibi, yetki ve görevlerini de değiştirmiş; hâkimlik ve savcılık mesleğini ayrı ayrı mütalaa etmemiş, bir bütün olarak düzenlemiş ve özellikle de, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna, kanunda gösterilen görevlerin dışında da bazı görevler verilebileceğini öngörmüştür. Bu arada, savcılarının da hâkimler gibi teminat altında bulunacaklarını hükme bağlamış bulunmaktadır.

Bu maksada yönelik olarak, özellikle kanunun, 1, 2, 4, 5, 10, 12 ve 20 nci maddeleri ufak tefek redaksiyonlarla yeni baştan düzenleyen bir metni Hükümet benimseyerek Danışma Meclisine getirmiş, Danışma Meclisinde de konu yeni baştan ele alınarak düzenlenmiş ve Komisyonumuza kadar gelmiştir.

İlkelerinde herhangi bir değişiklik yapmamakla beraber, bazı konularda yasaya uygunluk sağlamak için ufak tefek değişiklik yapmış bulunuyoruz.

Genelde arz edeceğim bunlardan ibaret. Madde-lere geçince ayrıntılı bilgi sunacağım.

Arz ederim.

BAŞKAN — Peki efendim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Amaç ve kapsam

Madde 1. — Bu Kanun; Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerinin seçimini, Yargıtay ve Danıştay üyeleri hariç olmak üzere adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini, mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre düzenler.»

BAŞKAN — «Yargıtay ve Danıştay üyeleri hariç olmak üzere adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini» cümlesini anlayamadım. Özlük işlerinde de, askerî yargıdan gelenlerin hariç olması gerekmez mi? Onu kapsıyor mu bu madde?

Sanki yalnız seçimi hariçmiş gibi bir mana çıkıyor buradan.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, «adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının» diyoruz.

İzin verirseniz arz edeyim kısaca.

BAŞKAN — Evet.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu maddenin Hükümet tarafından değiştirilmesi, 1982 Anayasasının 139 uncu maddesindeki hâkimlik ve savcılık teminatıyla ilgili hüküm gereğidir.

Yüksek malumları olduğu üzere, 139 uncu maddede hâkimlerin ve savcılarının azlolunamayacağı, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan evvel emekliye sevk edilemeyeceğine ilişkin hüküm vardır.

Yürürlükteki Kanunun 1 inci maddesinde ise, «hâkimlik teminatı esaslarına göre» hükmü vardır. Hükümet bunu, «hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre» şeklinde getirmiş ve Danışma Meclisinden de böyle geçmiştir.

Yaptığımız Komisyon incelemesinde, 21.1.1982 tarihinde kabul buyurmuş bulunduğunuz 2595 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu; Askerî Yargıtaydan ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden, Uyuşmazlık Mahkemesine gidecek üyelerin seçimini, (kendi organlarından gösterecekleri adaylar arasından olmak üzere) Cumhurbaşkanına bırakmıştı.

Bu Kanun bu şekilde değişince, Uyuşmazlık Mahkemesi Kanununu tadil eder endişesiyle, «askerî yargı dışından gelen üyelerini seçer» hükmünü koyduk.

Hâkimlerin özlük işleri konusunda ise, Yargıtay ve Danıştay üyeleri dışında kalan adli ve idarî yargı (askerî yargı hâkimlerin yok bunun içinde) hâkimlerinin özlük işlerini düzenleyecek.

İzin verirseniz burada bir hususu daha arz etmek isterim. Komisyon çalışmalarında, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, Danıştay üyelerinin tamamını seçmediğini, Anayasasının 155 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre, tespit ettik. Tabii bu durumda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Anayasasının 155 inci maddesinin üçüncü fıkrası karşısında, sadece kendisine düşen Danıştay üyelerinin dörtte üçünü seçme durumundadır, dörtte bir üyeyi Cumhurbaşkanı seçecektir.

Bu husus da zapta geçsin diye arz ettim efendim.

BAŞKAN — Evet.

1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kuruluş

Madde 2. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; Adalet Bakanının Başkanlığında, Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.»

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde bir açıklamanız olacak mı? Özlük İşleri Müdürü vardı galiba eskiden, o kalktı şimdi?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım.

Eskiden, Yargıtaydan iki asıl, iki yedek üye geliyordu. Özlük İşleri Genel Müdürü vardı. Şimdi Yargıtaydan üç asıl, üç yedek üye oldu. Özlük İşleri Genel Müdürü çıkarıldı, Anayasaya uygun olarak.

BAŞKAN — Evet.

2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Görev

Madde 4. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerini seçmek.

2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

3. Hâkim ve savcılarının;

a) Mesleğe kabul etme,

b) Atama ve nakletme,

c) Geçici yetki verme

d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma.

e) Kadro dağıtma,

f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,

g) Disiplin cezası verme,

h) Görevden uzaklaştırma,

İşlemlerini yapmak.

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hâkim ve savcıların yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde bir açıklamanız olacak mı?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, kısaca arz edeyim.

Bu maddeye de, biraz evvel kabul buyurduğunuz 1 inci maddeye uygun olarak, «Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerini seçmek» diye açıklık getirdik.

2 nci bentte, Hükümetin getirdiği hususları kabul ettik ve aynen benimsedik, Anayasanın 159 uncu maddesine uygun olarak yürürlükteki Kanunda; kurulun, Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkimin kadrosunun kaldırılması konusundaki tekliflerinin uygun olup olmadığına karar vermek yetkisi vardı; ona savcının kadrosunun kaldırılması hususu da Anayasaya uygun olarak ilave edilmişti, onu benimsedik.

Ayrıca, Hükümetin getirdiği; «Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek» şeklindeki 4 üncü bendi de aynen benimsedik.

Arz ederim.

BAŞKAN — Danışma Meclisi metni ile aradaki fark; «askerî yargı dışından gelen» ibaresinin ilave edilmesidir. O kadar; değil mi?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

Bir de şu husus var Sayın Cumhurbaşkanım : Danışma Meclisi, «uygun olup olmadığına karar vermek» şeklindeki ifadeyi eski kanuna uygun olarak 2 nci bent tarzında yazmıştı. Anayasada böyle bir ifade yok; biz, «tekliflerini karara bağlamak» şeklinde ve Hükümetle anlaşarak Anayasaya uygun hale getirdik efendim.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üyelerin seçimi

Madde 5. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyelerinden üç asıl, üç yedek üye Yargıtay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri; iki asıl, iki yedek üye Danıştay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca seçilir.»

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde Komisyona söz veriyorum.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 1 inci madde vesilesiyle arz etmiştim, Özlük İşleri Genel Müdürü Kuruldan çıkarılınca, Yargıtaydan üç asıl, üç yedek üye geliyordu; bunun seçimini sağlamak için bu maddenin değişmesi gerekiyordu.

Arz ederim.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bakanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği aslı görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman kendisine vekâlet etmekte olan kurula katılır.»

BAŞKAN — Komisyona bu madde üzerinde söz veriyorum.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, burada Danışma Meclisi metninden ayrıldık. Yürürlükteki kanunda, «Özlük İşleri Genel Müdürü ve Bakanlık Müsteşarı bulunmadığı zaman kendilerine vekâlet etmekte olanlar Kurula katılırlar» hükmü vardı. Özlük İşleri Genel Müdürü Kuruldan çıkarıldığı için maddenin, bizim tanzim ettiğimiz şekilde, «Müsteşar bulunmadığı zaman kendisine vekâlet etmekte olan kurula katılır» şeklinde olması gerekeceği kanısına vardık.

Danışma Meclisinin kabul ettiği metinde ise, «Müsteşar bulunmadığı zaman Kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır» şeklinde bir hüküm vardı. Bunun anlamını, Komisyon çalışmalarında Hükümet temsilcilerinden sorduk. Dediler ki, «sırasında sayın bakanlar müsteşara başkasını vekâlet ettirebilir ve bu takdirde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna başkası katılabilir veya müsteşarın gö-

revi olabilir, kurula başkası katılabilir. Biz bu görüşe hem Anayasanın, hem de daha evvel düzenlenmiş 2461 sayılı Kanunun açık hükmü karşısında katılmadık. Çünkü kurulun tabii üyesi müsteşardır. Müsteşar bulunmadığı zaman, ancak fiilen müsteşarlık görevini yapan, yani müsteşara vekâlet eden müsteşar yardımcısı kurula katılabilir. Anayasa maddesinin açık hükmü ve eski kabul buyurduğunuz kanun, bizim kanımıza göre, bizim düzenlediğimiz metin şeklinde bir düzenleme yapılmasını gerektiriyordu.

Arz ederim.

BAŞKAN — Ama siz, «muavinlerinden biri» demişsiniz ki, «kim vekâlet ediyorsa o kurula katılır» demişsiniz.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Efendim, Hükümetten gelen metin «Müsteşar bulunmadığı zaman Kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır» şeklinde idi.

BAŞKAN — Danışma Meclisinin kabul ettiği metin de öyle; «Müsteşar bulunmadığı zaman Kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır» diyor, bağlıyor maddeyi.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Tabii.

Evvela Anayasa «müsteşar» diyor. Müsteşar olmadığı zaman müsteşarın vekili gayet tabii kurula katılacak; kim vekâlet ediyorsa; kıdemli vekâlet eder veya kıdemsiz vekâlet eder. O zaman, müsteşara kıdemli olmayan birisi vekâlet etse dahi, kıdemli olan müsteşar yardımcısı kurula girer; onu benimseyemedik.

BAŞKAN — Bunun üzerinde Hükümetimizin bir diyeceği var mı?

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Ben de şahsen buna iştirak ediyorum Sayın Cumhurbaşkanım. Çünkü müsteşar olmadığı zaman, Bakan orada bulunan en liyakatli olan müsteşar muavinlerinden birisini seçecektir. Bunun vekâlet etmesi gayet yerinde olacaktır.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Çünkü, Silahlı Kuvvetlerde olduğu gibi, vekâlet müessesesi kıdem sırasına göre değil, liyakat sırasına göredir. Daha kıdemsiz olan biri müsteşar vekili olabilir. Ama bu tarzda yazıldığı tak-

dirde, müsteşar vekili orada otururken, daha kıdemli olan bir müsteşar yardımcısı kurula katılır. Bu, hem Anayasaya ters düşer, hem tatbikata.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Kim vekâlet ediyorsa o katılır.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Aslın bulunmadığı yerde vekil onun görevini yapacak demektir.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

KEMALETTİN ALİ KAŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, meseleyi iki yönden ele almak lazım.

Eğer müsteşarlık kadrosu boş ise, elbetteki müsteşarlığa vekâlet eden kişinin, müsteşarın her türlü görevini yerine getirmesinden daha tabii bir şey olmaz. Ancak burada bizim ilk düzenlemeyi yaparken, meseleyi vekilin aslın bütün görevlerini yerine getirmesi konusunda bir tereddüt olmadığı için, öyle bir düzenlemeye gitmedik, özür dilerim.

Bizim burada düzenlememiz şöyle; Müsteşar bizzat görevi başında; fakat şu anda (mesela Sayın Bakanım burada) Bakanlar Kurulunda da bize ait bir iş var ve Müsteşarımız, Bakanlar Kurulunda Adalet Bakanlığını temsil ediyor, müsteşarlık boşalmış değil. Bu sırada da kurul toplantısı var ise ki, müsteşarlığa vekâlet müessesesinin işleminin söz konusu olabilmesi için, müsteşarlık makamının boşalması ve bir muciple müsteşar muavinlerinden hangisinin bu göreve atanacağına belirlenmesi lazım. Halbuki burada belirlenmemiş.

Burada kim kurula katılacaktır? O zaman, yapışın bir mucip alınacaktır. Bakanlık makamından, müsteşarın herhangi bir suretle fiilî veya hukukî nedenle görevi başında bulunmaması halinde falanca buna vekâlet edecektir diye bir mucip alınacaktır veya benim biraz evvel arz etmeye çalıştığım gibi, müsteşarlık makamının fiilî veya hukukî bir nedenle boşalması meselesinin dışında, müsteşar fiilen görevi başındadır. Yani müsteşar bir başka yerde, diyelim ki burada olabilir; bu halde ne olacaktır? O bakımdan meseleyi biz bu zaviyeden aldık. Ama biraz evvel de arz ettiğim gibi, bütün bu husus nazarı itibare alınmak suretiyle, burada müsteşarlığa vekalet söz konusu değil. Bizatihi asıl yerinde, fiilî veya hukukî bir ayrılma da söz konusu değil; ama bir başka yerde görevli. O sırada bu görevi kim yapacaktır? O sırada bu görevi...

BAŞKAN — Kanunun esas maksadı bu değil bence. Eğer o günü başka bir yerde görevli ise müs-

teşar, ikisinden birini tercih eder; «Burası daha mühimdir, ben gelmeyeceğim» der. İlla kurul, bütün üyeleriyle toplanır diye bir kayıt yok orada, gelmeye de bilir. Muhakkak, müsteşar olmadığı zaman, illa gönderilmesi lazım geliyorsa, o zaman burayı bırakır, orası daha mühimse ortaya gider katılır.

Buradan kasıt müsteşarın izinli olması, hasta olması veya başka bir görevde bulunması, mesela Ankara'nın dışında bulunmasıdır. Yoksa öyle tefsir edecek olursak, her seferinde başkasının gitmesi için hemen bir iş bulur, «Ben buradayım, sen benim yerime git» der. Olmaz o.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, «Müsteşar bulunmadığı zaman kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır.» deyimini kullanılıyor. Müsteşar buraya gelmiş olabilir yani Bakanlıkta bulunmuyor, ona en kıdemli müsteşar yardımcısı gidecektir; o olmaz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, zaten bunun bir mahzuru da o «en kıdemli» diye burada kısıtlanırsak, o kıdemli de evinde o anda hasta yatıyorsa, bu sefer kimse katılamaz. Mutlaka birisinin kendisine vekâlet etmesi gerekir. Ben bu şekilde anlıyorum.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Ben de bunu arz edecektim, müsaade buyurursanız. Kıdemli olur da, çalışamaz bir durumda olur o gün,

BAŞKAN — Onun da başka bir görevi vardır veya hastadır.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Veya başka bir göreve gitmiş olabilir.

En doğru şekil budur.

BAŞKAN — Anlaşıldı.

Başka 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kurulun toplantılarına Başkan hariç en az sekiz üyenin katılması ve kararın, katılanların çoğunluğu ile alınması şarttır.»

BAŞKAN — Komisyondan bu maddenin evvela bir izahını dinleyelim; sonra Adalet Bakanımızın bu madde ile ilgili bir önergesi var, onu görüşürüz.

Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 1 inci maddenin müzakeresi sırasında arz etmişim. Kurulun bünyesi değişince, yani yargıtaydan üç asıl, üç yedek üye gelince, kurulun seçimle gelmiş toplam üyelerinin sayısı 10 oluyor. Eskiden seçimle gelmiş üyelerinin sayısı 8'di ve en az 6 üye ile toplanır deniyordu. Şimdi 10 olunca, en az 8 üye ile Sayın Adalet Bakanının başkanlığında toplanacaktır ve buna, İtirazları İnceleme Kurulu deniyor.

Bu metin ile Danışma Meclisinin kabul ettiği metin arasında bir fark var. Bizim kabul ettiğimiz metin Hükümetin teklifine uygun. Danışma Meclisinde maddenin tamamını değiştirmişler ve Kurulda bütün üyelerin katılmasını öngörmüşler.

Daha evvel 2461 sayılı Kanun müzakere edilirken, kurulun iki görevi kabul edilmişti. Birinci görevi atama yapma, disiplin cezası verme; ikinci görevi ise, itirazları inceleme, yani bu atamalara, disiplin cezasına ve diğer yaptığı görevlere karşı, ilgililerin itirazını incelemektir. İtirazı inceleyen merciin kararı kesin olduğu için 2461 sayılı Kanunun müzakeresinde, buna, Adalet Bakanı başkanlık edecek; fakat Müsteşarla Özlük İşleri Genel Müdürü katılamayacak diye açık hüküm getirmiş; ancak «seçimle gelen asıl ve yedek üyeler», yani Yargıtay ve Danıştaydan gelen üyeler katılabilir, demiştik.

Danışma Meclisi ise; «Seçimle gelmiş olan üyeler» deyimini çıkarmış, bütün üyelerin katılmasıyla demek suretiyle İtirazları İnceleme Kurulunda da, Adalet Bakanlığı Müsteşarının görev yapmasını öngörmüştür.

Biz, bunun daha evvel kabul edilen prensibe uygun olmadığını, esasen Hükümet tasarısında da mevcut bulunmadığını belirterek, maddeyi Hükümetten geldiği şekilde kabul ettik ve İtirazları İnceleme Kurulunda, Bakanın Başkanlığında sadece yargıdan gelen üyeler görevli olacak, şekilde düzenledik.

Arz ederim.

BAŞKAN — Adalet Bakanımızın bu madde üzerinde önergesini okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «13.5.1981 tarih ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı»nın 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Kâzım AKDOĞAN
Adalet Bakanı

MADDE 6. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İtiraz; Adalet Bakanının, onun yokluğunda Başkanvekilinin başkanlığında asıl ve yedek üyelere oluşan, İtirazları İnceleme Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.»

Bu Kurulun toplantılarına Başkan hariç en az sekiz üyenin katılması ve kararın, katılanların çoğunluğu ile alınması şarttır.

GEREKÇE

2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında, İtirazları İnceleme Kuruluna sadece seçimle gelen üyelerin katılacağı hükme bağlandığı ve bu suretle o tarihte Kurulun tabii üyesi olan Adalet Bakanlığı Müsteşarı ile Özlük İşleri Genel Müdürü İtirazları İnceleme Kurulu dışında bırakıldıkları halde daha sonra yürürlüğe giren Anayasanın 159 uncu maddesinin beşinci fıkrasında, itirazların Kurul bünyesinde inceleneceği hükmü yer aldığından Kurulun tabii üyesi olan Bakanlık Müsteşarı da fıkra metnine dahil edilmiştir.

BAŞKAN — Bu konuda evvela Komisyonu dinleyelim.

Buyurun.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumları olduğu üzere, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bîdayette, yani itirazdan evvelki toplantısı ve kararları idarî niteliktedir. 12 nci maddeyi bütünüyle okuduğumuz zaman şöyle bir ortam çıkıyor:

«Kurulca yeniden incelenerek verilen karara karşı ilgililer tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde itirazda bulunabilirler.

İtiraz; Adalet Bakanının, onun yokluğunda Başkanvekilinin başkanlığında seçimle gelen asıl ve yedek üyelere oluşan İtirazları İnceleme Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

Bu Kurulun toplantılarına Başkan hariç en az altı üyenin katılması ve kararın, katılanların çoğunluğu ile alınması şarttır.

İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Bu karar hakkında başka bir idarî ya da kazaî mercie başvurulamaz.»

İfadesini taşıyor Kanun,

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun vermiş olduğu bir karar itirazla karşılaştığında (daha önce kanunu kabul ederken bu tarzda izahatta bulunuldu, görüşleriniz ve oylar bu şekilde tecelli etmiştir), bu itirazın, İtirazları İnceleme Kurulunda sırf yargıdan gelen hâkimler tarafından tetkik edilip karara bağlandığı yargısına varmıştık.

Müsteşarın ve Özlük İşleri Genel Müdürünün bu kurula katılmamasını, (ki, özlük işleri zaten katılmıyordu) müsteşarın da idareden gelen bir kişi olduğu ve yargı yetkisi bulunmadığı için bu kurula girmesini arzu etmemiştik. Bu nedenle o tarzda düzenlenmiştir.

Sayın Adalet Bakanım getirdiği metin ile «Müsteşar da bu kurula katılsın» diyor ki, o zaman hem idareden gelen, hem yargıdan gelen kişilerin müşterek karar alması halinde, kararın idarî mi yoksa yargı kararı mı olduğu tartışma konusu olabilir. Çünkü, verilen bu karar Danıştayın yargısından geçmeyecek, Yargıtaya zaten gitmeyecek. Bir başka idarî merci de bunu inceleme yetkisine haiz değil. Biz o kararı yargı kararı olarak düşündüğümüz için, müsteşarın buraya katılmamasını öngörmüştük. Bu konuyu, zaten Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu 1981 yılında burada müzakere edilirken de o zamanki Sayın Adalet Bakanı ortaya atmış idi. Biz o zaman da, müsteşarın, hâkimlik sıfatı olmadığı için, (vasfı var ama, sıfatı bulunmadığı için) İtirazları İnceleme Kuruluna katılmamasını, sırf Yargıtay ve Danıştaydan gelen üyeler tarafından konunun karara bağlanmasını arzu etmiştik.

Arz ederim.

BAŞKAN — Evet, Sayın Adalet Bakanı bunun üzerinde bir izahatta bulunur musunuz?

Buyurun.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Sayın Cumhurbaşkanım, Yüksek Adalet Komisyonunun hareket merkezi şudur: Kararları ikiye bölmüşler ve birinci safhayı idarî bir tasarruf, ikinci safhayı da adlî bir tasarruf olarak kabul ediyorlar ve müsteşarın da böyle bir adlî tasarrufa katılmasını, kararın mahiyetini şüpheye düşüreceğini ileri sürmektedirler.

Biz bu öneriyi verirken Anayasanın 159 uncu maddesinden ilham aldık.

Anayasanın 159 uncu maddesinin ikinci fıkrası; «Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir» der ve yine beşinci fıkrasında; «Kurulun görevlerini yerine getir-

mesi, seçim ve çalışma usulleriyle itirazların Kurul bünyesinde incelenmesi esasları kanunla düzenlenir» diyor.

Biz bu iki fıkradan hareket ederek, kurulun bünyesine dahil olan Adalet Bakanlığı Müsteşarının ve bu bünye dahilinde itirazların incelenmesini kabul eden beşinci fıkraya muvacehesinde bu öneriyi verdik.

Kaldı ki, Adalet Bakanlığı Müsteşarı da hâkim sınıfındandır, 8 kişi orada, 1 kişi burada birinci sınıf hâkimlerdendir, burada itiraz üzerine verilecek kararı şüpheye düşürecek mahiyette bir hareketi söz konusu olamaz.

İkincisi ve en mühim nokta, Adalet Bakanı da bu Kurula iştirak ediyor. Yarım siyasi partiler açılıp, bu partilerden bakan geldiği zaman, bir partili bakan oraya gelecektir. Onun tesiri daha başka türlü olacaktır ki, biz bunun emsalini çok gördük.

Sonra, Adalet Bakanlığı Müsteşarı bir teknisyendir; özlük işlerinde, ceza işlerinde malumatı vardır, Kurulu tenvir etmesi bakımından da faydalı olacağı kanaatindeyiz.

O münasebetle bu önergeyi takdim etmiş bulunuyoruz Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — İtirazları İnceleme Kurulu yedekleriyle beraber kaç kişiden meydana geliyor?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 6 üye Yargıtaydan, 4 üye de Danıştaydan gelir ve bir de Sayın Bakan girer.

BAŞKAN — Hepsi 11 üye oluyor bir de müsteşar girerse 12 üye ediyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Evet efendim, Müsteşarla 12 oluyorlar.

Eğer izin verirseniz şunu arz edeceğim; aslında bu konu müzakere edilirken o tarihte Sayın Bakanın dahi katılmamasını Komisyon olarak önermiştik. «Bakan da taraf olabilir, kurula girmesinler. Çünkü bu sırf hâkimlerin bir konusudur. Sırf hâkimlerden oluşan bir kurul bu konuda kararını versin» demişdik, ama o zaman Sayın Bakan arzu etmişlerdi.

BAŞKAN — 10 üye Yargıtay ve Danıştaydan gelmiş. Şimdi bütün kıyamet iki kişiden mi kopuyor?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Efendim, konuya o açıdan yaklaşım yapmadık, çok özür dilerim Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Sayın Bakanın dediği de bir taraftan doğrudur. Daha önce hep beraber bir karar verilmiş, ondan sonra hakkında karar verilen herhangi bir hâkim buna itiraz etmiş. İtirazları bu kurulda inceleyecekler. Bunları incelerken, kurulda bu durumu bilen bir kişinin izah vermesi gerekebilir. Ama, kurulda bulunmasına gerek yok da denebilir. Bakan bulunduktan sonra, müsteşarın bulunması o kadar bir mahzur teşkil etmez. Esas, Bakanın bulunması daha mahzurludur, çünkü o bir partiden gelmiştir, bir partilidir, hatta hukukçu da olmayabilir. Şimdiye kadar hiç hukukçu olmayan bir kişi bile Adalet Bakanlığı yapmıştır. Mesela doktor olan bir kişi Adalet Bakanlığı yapmıştır. Şimdi böyle bir kişi kurula giriyor başkanlık yapıyor da, esas hukuk mesleğinden gelmiş ve birinci sınıf hâkimliğe kadar yükselmiş ve Yargıtay üyeliği vasfını kazanmış müsteşar niye girmesin?

Bunu izah eder misiniz?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, aslında kurul ilk kararını alırken, Sayın Bakan ve Müsteşar dahil üç asıl ve iki yedek üye olmak üzere yedi kişi ile toplanacaktır. Kurulun dışarıda beş yedek üyesi vardır. Bu itirazları inceleme, Sayın Genelmin de arz ettikleri gibi, artık yargı kararına dönüşmektedir. Yüksek malumları olduğu üzere, (Daha evvel Askerî Yargıtay Kanunu değişikliklerini getirmiştik, ki bugüne kadar uygulamasıda böyle) (Askerî Yargıtayda bile bugün böyle.) Bir daire karar verir, mahkeme bu karara karşı direndiği veya Başsavcılık itiraz ettiği zaman, daha evvel görüşünü açıklamış olan daireden kurula (daha tarafsız bir kurul karar versin diye) daha az üye katılır. Yargı da bile böyle.

Sayın Müsteşar, buyurduğunuz gibi gerçekten de Yargıtay üyesi vasfını haiz; ancak kendisi Yargıtay üyesi olarak atanmamış; sadece haklarından faydalanır, şekil olarak üyelik yapamaz. Yargı görevinde imzasının bulunmaması bu alınacak kararın son karar olması ve Danıştaya gidilmemesi açısından, Komisyonumuzca uygun görüldü.

Takdirlerinize arz ederiz.

BAŞKAN — İyi ama, Anayasaya da aykırı değil.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Tabii Anayasaya da aykırı değil efendim.

BAŞKAN — Anayasa «İtirazların kurul bünyesinde incelenmesi esasları kanununla düzenlenir» diyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, buyduğunuz doğru, Anayasaya uygundur; da, çok özür dilerim, biz çok objektif ölçüler içerisinde kalarak, «Hukuka aykırı bir maddedir» dedik. Yani biz, «Mademki bu tasarruf Danıştaya gitmiyor, Danıştay adına bir heyet yargılıyor, bunlar da sırf hâkimlerden oluşsun» dedik. Adalet Bakanının orada bulunması dahi, bizce doğru değil.

BAŞKAN — Danışma Meclisi de öyle kabul etmiş, değil mi?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim, yalnız Hükümet teklifi; bizim kabul ettiğimiz şekilde.

BAŞKAN — Ama Hükümet teklifini şimdi değiştiriyor; teklifini geri alıyor, yeni bir teklif getiriyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Hayır bu hususta çok direnmiyoruz biz.

BAŞKAN — Büyük bir mahzur doğurmaz kanaatindeyim.

Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Adalet Bakanımızın bu önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı madde önerge istikametinde düzenlenecektir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADD 7. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 20 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici yetki ile görevlendirme

Madde 20. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, hâkim ve savcılar hizmetin gereği olarak sürekli görev yerlerinin dışındaki bir yargı çevresinde veya aynı yerde geçici yetki ile görevlendirmeye yetkilidir. Sürekli görev yerlerinin dışındaki geçici yetki ile görevlendirmelerde hâkim ve savcı ayırımı gözetilmez.

Kendi yargı çevresi dışında geçici yetki ile görevlendirilenler o yerde dört aydan fazla çalıştırılmaz. Ancak, bu süre kendi istekleri veya hizmet gerekleri gözetilerek iki ay daha uzatılabilir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, hizmetin aksamaması için Adalet Bakanı, kadro durumu müsait bulunan bir yargı çevresindeki hâkim veya

savcıyı ihtiyaç duyulan başka bir yargı çevresinde görev yapmak üzere geçici olarak yetkili kılabilir. Bu takdirde verilen karar, kurulun ilk toplantısında onaya sunulur. Geçici yetkili olarak görev yapan hâkim veya savcının Kurulca değiştirilmesi halinde Kurulun yetkili kılacağı hâkim veya savcının gidip göreve başlamasına kadar, önceki yetkilinin yapmış olduğu işlemler geçerlidir.

Hâkim ve savcılarının muvafakatları ile Bakanlık hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilmesi doğrudan doğruya Adalet Bakanı tarafından Kurulun kararı olmaksızın yapılır. Bunlar hakkında ikinci fıkradaki süre hükmü uygulanmaz.

Geçici yetki ile görevlendirilenlere, ödeme emri beklenmeksizin saymanlıklarca, tahakkuk edecek harcahlarına mahsuben avans verilir.»

BAŞKAN — 7 nci madde üzerindeki izahatınızı dinleyelim.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumları olduğu üzere geçici yetkiyle görevlendirme, hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 20 ncı maddesinde ve daha evvel 24.2.1983 tarihinde kabul buyduğunuz 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 47 ncı maddesinde yer almaktadır. Hâkimler ve Savcılar Kanunu, Anayasanın kabulünden sonra vazedilmiştir. Hükümetin getirdiği ve Danışma Meclisinin kabul ettiği metin bizim düzenlediğimiz maddenin sadece üçüncü fıkrasıdır. Maddenin diğer fıkraları ile Hâkimler ve Savcılar Kanunu arasında aykırılık olmasın diye, Adalet Bakanlığıyla da görüş birliğine vararak, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 47 ncı maddesini aynen buraya yazdık. Bu şekilde iki kanun arasında tam bir benzerlik ve uyum sağlanmış oldu.

Arz ederim.

BAŞKAN — Yani, bir tereddüt olmasın diye böyle yapıldı.

7 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 8 inci maddeye geçmeden evvel yine Adalet Bakanımızın 7 nci maddeden sonra bir 8 inci madde ilavesi hakkında önergesi var, bu önergeyi okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «13.5.1981 tarih ve 2461 sayılı Hâkimler ve savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Ta-

sarısı»nın 7 nci maddesinden sonra, aşağıdaki mad- denin 8 inci madde olarak kabulünü ve müteakip madde numaralarının da buna göre değiştirilmesini arz ve teklif ederim,

Kâzım AKDOĞAN
Adalet Bakanı

MADDE 8. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 22 nci maddesi aşağıda- ki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 22. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Ku- rulunun Başkanı dışındaki asıl ve yedek üyelerine, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 400 gös- terge rakkamının bütçe kanunu ile belirlenen katsayı- nın çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir.

«Bu ödenek, damga vergisi hariç herhangi bir ver- giye tâbi tutulmaz.»

Gerekçe

Kanunun 22 nci maddesinde bu ödenğin, sadece seçimle gelen asıl ve yedek üyelere verilmesi hüküm altına alınmıştır. Oysa, Kurulun tabii üyesi olan Ba- kanlık Müsteşarı, Kurulun her toplantısına katıldığı, gibi kanunlara yakinen vakıf olması nedeniyle de Kurul görüşmelerinde de büyük katkısı olmaktadır. Yedek üyelerin, pek çok toplantıya katılmadıkları halde aldıkları bu ödenğin Bakanlık Müsteşarına da verilmesi öngörülmüştür. Diğer taraftan, bu öde- neğin aylıkla birleştirilmek suretiyle vergiye tâbi tu- tulması sonucu net tutarı 5-6 bin lira civarındadır. Ödenğin bu nedenle damga vergisi dışında herhangi bir vergiye tâbi tutulmamasının yerinde olacağı dü- şünülmüştür.»

BAŞKAN — Bu önerge hakkında Komisyonun bir diyeceği var mı?

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞ- KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Hükü- met böylesine bir teklifle gelmemiştir. Bunu Danışma Meclisinde bir önerge ile koymuşlar.

BAŞKAN — Hayır şimdi veriyorlar önergeyi, Danışma Meclisi ile ilgisi yok.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞ- KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Hayır, şimdi onu arz edecektim.

Hükümet böylesine bir teklif ile gelmemiştir, Da- nışma Meclisinde bu konu yok, burada bir önerge ile gelmiş bulunuyorlar. Zannediyorum oradaki bir öner- geleri de her halde reddolunmuştu. Bunu yüksek tak- dire bırakıyorum.

BAŞKAN — Bu önerge Danışma Meclisinde ve- rilmiş miydi?

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Ba- kanlığı Temsilcisi) — Evet, verildi efendim.

BAŞKAN — Niye orada reddedildi? Ret sebebi ne?

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Ba- kanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, as- lında bu konuda Danışma Meclisi Başkanlık maka- mı görüşme bile açmadı. Danışma Meclisi İçtüzüğü- ne, göre, bir tasarıyı Danışma Meclisinde görüşül- mesi sırasında, o tasarıya yeni bir madde ilavesi müm- kün değil. Yani konu, görüşülüp Danışma Meclisi Genel Kurulunun bilgisine sunulmuş, oylanmış ve reddedilmiş değildir. Sadece Başkan tarafından, böy- le bir teklifin Danışma Meclisi Genel Kurulunun görüşmeleri sırasında ele alınamayacağı düşüncesi- yle işleme konmamıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu ödenek diğer bütün üyelere ve- riliyor mu?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Ko- misyonu Başkanı) — Veriliyor efendim.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞ- KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Efendim, seçimle gelenler, yani Yargıtay ve Danıştaydan gelenler bunu alıyorlar.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Ko- misyonu Başkanı) — Yalnız vergi kesiliyor efen- dim.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞ- KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Yalnız ikinci fıkraya bir itirazı- mız olacak, eğer kabul edilirse.

BAŞKAN — Vergi kısmını ayrıca konuşuruz.

Şimdi on üye alıyor, yalnız onbirinci üye olan müsteşar ve başkan da almıyor; ama her toplantıya da katılıyor. Buna ne diyorsunuz? Diğer bakanlık müsteşarlarının birtakım üyelikleri vardır, yönetim kurulu üyesi olurlar, birtakım kurullara girerler.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞ- KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Hayır biz buna karşı değiliz; arz edeyim, izin verirseniz.

Şimdi Uyuşmazlık Mahkemesinin hâkimleri bunu alıyorlar, Yüksek Seçim Kurulunun hâkimleri bunu alırlar, tabii Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu- nun hâkim sınıfından gelen üyeleri de bunu alıyor- lar. Biz buna karşı değiliz.

BAŞKAN — Bir tek kişi kalıyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Ama daha önce Hükümetten bu tarzda bir metin gelmemiştir, yani Hâkimler ve Savcılar Kanunu geldiğinde gelmemiştir. Konu Danışma Meclisinde de gündeme gelmiş, (dosyamızda var) orada da dikkate alınmamışlar. Şimdi önerge geldi, takdirinize bırakıyoruz.

BAŞKAN — Yalnız, diğer üyelerin aldığı ödenek vergiye tabi ise, bunun hariç olması tuhaf olur.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, diğer üyeler de, vergi hariç olarak almak istiyorlar. Halbuki, Sayın Generalimin belirttiği şekilde, yargıdan ek görev alanların aldıkları bütün ödenekleri, (uyuşmazlık Mahkemeleri ve diğer yerlerde) vergiye tabidir.

Uyuşmazlık Mahkemesi konusunda şu açıklamayı yapmak isterim: Sadece mahkeme başkanı aylık olarak alır. Üyeler toplantı başına alır ve ayda bir kere toplantı olursa, rakam daha düşük olur.

Burada yaptıkları düzenleme ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, müsteşar dahil bütün üyelerinin (400 x katsayı) olarak aldıklarının vergi dışında kalmasını istiyorlar.

BAŞKAN — Düzenlemeyi bu şekilde yapmayalım; bu yola bir kere gidecek olursak, ondan sonra her gelen «Vergiden hariçtir» diyecek ve sonra 2490 sayılı Kanuna dönecektir; bunun arkasından gelen bütün kanunlar, istisna tutulmuştur. «2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve Thale Kanununa tabi değildir», «1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir.» gibi bir duruma döner. Bu ödenek miktarı, çoğaltılabilir; ama «vergiden muaftır» demek, biraz tuhaf oluyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Şimdi Uyuşmazlık Mahkemesindeki görevliler de, Yüksek Seçim Kurulu üyeleri de, onların dışındaki hâkimler, yani bizler de tazminat alırız; bunların hepsi vergiye tabidir. Böylesine bir istisna getirilince sakıncaları olacaktır.

BAŞKAN — Arkasından diğerleri de gelecektir.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Sayın Cumhurbaşkanım, 800 ile 1 000 lira arasındaki bu vergi de, zaten fazla bir miktar sayılmaz.

BAŞKAN — Bu miktar için de «hariçtir» demeye değmez.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Zaten tamamı 13 600 lira tutuyor. Bu miktarın % 40'ı vergiye tabi olduğundan geriye 6-7 bin lira civarında bir para kalacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN — O halde teklif ettiğiniz önergeden bu ikinci fıkranın çıkarılmasını siz de kabul ediyorsunuz, öyle mi?

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Evet efendim.

BAŞKAN — O halde maddeyi, ikinci fıkranın çıkarılmış haliyle bir daha okutuyorum:

«Madde 22. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Başkanı dışındaki asıl ve yedek üyelerine, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 400 gös-terge rakamının bütçe kanunu ile belirlenen katsayı-
nın çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir.»

BAŞKAN — Bu önerge hakkında başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, biz prensip olarak bütçeyi artırıcı önergelerle ilgili kararları şimdiye kadar kabul etmiyorduk.

Bu şekildeki birçok teklifleri, yalnız önerge ile olduğu zaman, daima reddetmiştik; ama Hükümetten veya Danışma Meclisinden, karşılığında parası bulunarak gelmiş olan teklifler için görüşme yapılmıştır.

O bakımdan bu hususu bir kere daha hatırlatmak istedim.

BAŞKAN — Evet, o da doğru; ancak bu düzenleme sadece bir kişi için yapılıyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Bu miktarın yıllık toplamı 70 000 liradır.

BAŞKAN — Bu para Bakanlığın kendi bütçesi içinden karşılanacak, her halde ek ödenek istenmeyecektir.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yani, bir şahıs için bir kanun çıkıyor?

BAŞKAN — Bu bir şahıs için değil.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Müsteşarın da katılması dolayısı ile yapılıyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) Sayın Cumhurbaşkanım, aslında konu görevden kaynaklanıyorsa Sayın Bakanın da bu tazminatı alması gerekir. Çünkü Bakan, Yük-

sek Hâkimler Kurulu tabii üyesidir ve başkanıdır. kendisinin hariç tutulması biraz samimiyetsiz oluyor; ama buna rağmen Sayın Bakan kendi hakkından feragat ederek böyle bir önergeyi imzalamışlar; biz kendilerine katlıyoruz.

BAŞKAN — Onu, biliyorsunuz, Cumhuriyet Başsavcısı da bunu söylediği zaman, hâkim ve savcılar Cumhuriyet Başsavcısından fazla aldığı için oluyordu, bu yüzden reddetmiştik.

Maddeyi, ikinci fıkrası çıkarılmış olarak yeni haliyle oylarınıza sunmadan evvel, başka söz almak isteyen olup olmadığını sormak istiyorum.

Buyurun.

KEMALETTİN ALİ KÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, sizin de işaret ettiğimiz gibi, aslında Maliye Müsteşarını veya Maliyeden bir genel müdürü alalım örnek olarak. Hemen birkaç tanesini sayabilirim; mesela Millî Piyango idaresinde fazla mesai kesinlikle söz konusu değildir.

BAŞKAN — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyeleri toplantıdan toplantıya görev yaparlar değil mi? Yoksa her gün toplanırlar mı?

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Hayır haftada iki gün toplanırlar efendim.

BAŞKAN — Bu üyeler sair günler işlerine devam ederler; ama müsteşar her gün vazifesinin başındadır, bir sürü işi vardır; işi başından aşmıştır, ayrıca ek olarak bir de bu toplantılara katılır. Bu, müsteşar için ek görevdir.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Aslında Yargıtay ve Danıştaydan gelenler için de bir ek görevdir.

BAŞKAN — Tabii onlar da ek görevdir.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Konu görevden kaynaklanıyorsa almaya mecburdur, görev karşılığı olarak alacaktır.

BAŞKAN — Yargıtay üyeliği de devam ediyor zaten.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Yargıtay üyesi tazminatını alır, Yargıtay üyeliğide devam eder; bunu da ayrıca alır.

BAŞKAN — Müsteşar maaşından başka bir şey almıyor; hâkimlik tazminatını alır ki, onu herkes alıyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Ancak, göreve katıldığı için öbürü alırken, göreve katıldığı halde bu almazsa bu biraz adaletsiz olur.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Müsteşarlar alıyor ya?

BAŞKAN — Bütün müsteşarlar alıyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Bir şey daha sorabilir miyim?

BAŞKAN — Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanı dışındaki asıl ve yedek üyeleri de alıyor» diyorsunuz. Onların bu ödeneği alması hangi kanunda yazılı? Alıyorlarsa, zaten o kanuna lüzum yok.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bu hüküm 22 nci maddede «seçimle gelen asıl ve yedek üyeler» şeklinde var; müsteşar dışındakiler dahil edilmiştir. Buraya müsteşarı da katmak istiyorlar efendim.

BAŞKAN — 22 nci maddeyi okur musunuz?

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — 22 nci madde, «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçimle gelen asıl ve yedek üyelerine, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 400 gösterge rakamının Bütçe Kanunu ile saptanan katsayının çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir» diyor; seçimle gelen üyeler için.

BAŞKAN — Seçimle gelen dediği o on kişi alıyor, hatta yedek üyeleri de alıyor.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — İştirak etmediği halde alıyorlar.

BAŞKAN — Evet, iştirak etmediği halde yedek üyeleri de alıyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Müsteşar yedek de değil, kurula mutlaka iştirak edecek, tabii üyesi.

BAŞKAN — Evet, tabii üyesi.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, tabii bu kurulun yapmış olduğu görevlerin hazırlığını Müsteşar yapacak.

BAŞKAN — Evet, o zaman o bir kişiyi nasıl hariç tutmuşuz?

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Özlük İşleri Müdürü de iştirak etmediğine göre, mutlaka hazırlığı müsteşar yapacaktır.

BAŞKAN — Ötekiler yedek üye, bir itiraz olursa giriyor o alıyor; itiraz olmadığı zaman 'bir işleri de yok onların.

Önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.
Yok.

Önergeyi, ikinci fıkrası çıkarılmış ve son okunan şekli ile oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN — 9 uncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası dördüncü fıkrasının son cümlesi ve geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.

Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bir hususu kısaca arz etmek istiyorum efendim.

Anayasanın 159 uncu maddesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin 4 yıl için seçileceğini öngörmüştür.

Daha evvel kabul edilmiş bulunan kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında «Bir asıl üyenin ayrılması halinde yedek üyenin onun yerine geçeceği»; aynı maddenin dördüncü fıkrasının son cümlesinde de, «herhangi bir üyenin ayrılması üzerine, onun yerine gelen üyenin ayrılan üyenin görev süresini tamamlayacağı» şeklinde bir hüküm var. Anayasada ise, «seçilen üyenin seçildiği tarihten itibaren 4 sene görev yapacağı» şeklinde bir hüküm var. Bu hükme uyum sağlamak için, ayrıca geçici madde 1'de, «Kurulun üyelerinin yarısının seçimle 4 sene sonra ayrılacağı, yarısının da 2 sene daha görev yapacağı» şeklinde bir hüküm vardı. Anayasa 4 sene olarak kabul ettiğine göre, Anayasaya uygun olmayan 2461 sayılı Kanun hükümleri bu madde ile yürürlükten kaldırılmış oluyor.

Arz ederim.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliklerine seçilmiş bulunanların bu görevleri, seçildikleri tarihten itibaren 4 yıllık süreleri dolunca ya kadar devam eder.

BAŞKAN — Bu geçici maddeyi koymaya needn gerek duyuldu?.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, hem Anayasanın geçici 12 nci maddesinde hem de, daha evvel 4.2.1983 tarihinde kabul buyurduğunuz Yargıtay Kanununun geçici 1 inci maddesinde de aynen var. Ancak, uygulamada bir tereddüt olmaması için ayrıca belirttik.

BAŞKAN — «Her ihtimale karşı» diyerek oraya koydunuz. Çünkü, Anayasada zaten var, öyle değil mi?.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, Yargıtay Kanununda da var.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, konu şu : Biraz önce kabul buyurduğunuz 5 inci maddede; «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyelerinden üç asıl, üç yedek üye Yargıtay Genel Kurulunun kendi daire başkanı ve üyeleri; iki asıl, iki yedek üye Danıştay Genel Kurulunun kendi daire başkanı ve üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca seçilir» dendiğine ve yürürlük maddesinde de, «Bu kanun filan tarihte yürürlüğe girer» dediğimiz zaman, daha önce seçilenler boşlukta kalıyorlar. Onun için böyle bir geçici madde eklenmesine lüzum görüldü efendim.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Bir sistem değişikliği efendim.

BAŞKAN — Evet.

Geçici madde üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 10 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 11 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Müsaade edererseniz, tüzümünü oylamadan önce bir hususu arz etmek isterim efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, biraz evvel kabul edilen 6 ncı maddede, madde okunurken, doğrudan doğruya; «12 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» denildi, yalnız üçüncü fıkra okundu. Daha sonra verilen önergede ise, «6 ncı maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi» diye teklif edildi ve ikinci ve üçüncü fıkraları değiştirilerek okundu. Halbuki, evveliyatında bir de dördüncü fıkra var. Acaba bu fıkra yürürlükten kalktı mı, kalkmadı mı, yoksa iki fıkralı bir madde mi oldu?

Binaenaleyh, «İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Bu karar hakkında başka bir idarî ya da kazaî mercie başvurulamaz» fıkrası acaba bu şekilde yürürlükten kalktı mı?

BAŞKAN — Kalkmaması lazım.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 2461 sayılı Kanundaki 12 nci madde dört fıkradır. Verilen önergede ise, sadece ikinci ve üçüncü fıkraların değiştirilmesi teklif edilmektedir, birinci ve dördüncü fıkralar kalıyor efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Ama okunmadı galiba efendim. Yani üçüncü fıkra okundu da duyamadım mı? Bir endişem olmasın, diye arz ettim efendim.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Hayır efendim, «2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» şeklinde okundu.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Orada Sayın Bakan, «Görüşülmekte olan 13.5.1981 tarih ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.» dediği için, sanki 6 ncı madde izlenimini veriyor; halbuki, çerçeve 6 ncı maddeyi kastediyor ve çerçeve 6 ncı maddede de, «12 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları» dediği için bir yanlışlık olmadı. O zaman sadece ikinci ve üçüncü fıkraları değişmiş oluyor.

BAŞKAN — Bir ve dördüncü fıkraları duruyor, iki ve üçüncü fıkraları ise değişmiş oluyor .

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Anlaşıldı efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Şimdi tasarının tüzümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolanın Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/59) (M. G. Konseyi : 2/124) (D. Meclisi S. Sayısı : 291; M. G. Konseyi S. Sayısı : 592) (1)

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, Sayın Bakanın Bakanlar Kuruluna katılması dolayısıyla gündemdeki sıralamada bir değişiklik yapılması gerekiyor. Müsaade edererseniz, dördüncü sıradaki konuyu üçüncü sıraya alıp görüşülmesine imkân sağlanmasını arz ederim.

BAŞKAN — Genel Sekreterimiz gündemimizin dördüncü sırasındaki konunun üçüncü sıraya alınmasını teklif ettiler.

Zaman kaybetmemesi için Sayın Bakana bu imkânı vermeyi teklif ediyor. Bu hususu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin üçüncü sırasına geçiyoruz.

Bu sırada, 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolanın Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 592 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve diğer ilgililer yerlerindedirler.

Kanun teklifinin tüzümü Danışma Meclisince reddedilmiş ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu da teklifin reddini uygun görmüştür.

Teklifin reddine dair olan Komisyon Raporunu okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Danışma Meclisinin 11 Mayıs 1983 tarihli 100 üncü Birleşiminde reddedilmiş bulunan; Danışma Meclisi Üyesi Kâzım Öztürk ve 10 arkadaşı tarafından hazırlanmış olan «765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında

(1) 592 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

kanun teklifi» komisyonumuza havale edilmekle yetkili temsilcilerin katılması ile incelendi.

Türk Ceza Kanununun kabul ettiği sisteme göre rüşvet, adi ve ağır rüşvet olmak üzere ikiye ayrılabilir.

Memurun yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmak veya yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmamak için menfaat sağlaması adi rüşvet niteliğindedir. Ve bu şekilde menfaat temin eden memur Türk Ceza Kanununun 212 nci maddesi hükmüne göre üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Kanun ayrıca failin sıfatını göz önünde bulundurarak rüşvetin cezasını artırdığı gibi muayyen bazı zararlı neticelerin meydana gelmiş olmasını, örneğin kanun ve nizama muhalefet vuku bulmasını da şiddet sebebi kabul etmiştir.

Türk Ceza Kanununun 222 nci maddesinde meşru ve hakka makrun bir maslahatın tesviyesi zımında rüşvet ita veya başka menfaatler temin eden râşiden (rüşvet veren) vermiş olduğu meblağ, veya temin eylemiş olduğu menfaatlerin beş misli ağır para cezası alınmasını öngörmüştür.

Memurun yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmak veyahut yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmak için menfaat temin etmesi ağır rüşvet niteliğinde olup Türk Ceza Kanununun 213 üncü maddesine göre fail dört seneden on seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Kanun bu halde de failin sıfatı ile mürtesinin (rüşvet alanın) hareketi neticesinde muayyen bazı zararlı neticelerin meydana gelmiş olmasını şiddet sebebi saymıştır.

Memurlara kanun hükmünce yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmamak yahut yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmak için rüşvet vaat veya teklif veya ita eden kimsenin bu hareketi kanun ve nizama vukubulan muhalefetin derecesine, istenilen şeyin kısmen veya tamamen yapılmış olup olmamasına göre bir seneden üç seneye kadar hapsi ve para cezasını gerektirir. Bu hükmüne göre «ağır rüşvet» kapsamına girecek şekilde rüşvet verenin, başka bir deyimle memuru iğfal edenin cezası ahlaki zaruret açısından adi düşvete göre fazla tutulmuştur.

Türk Ceza Kanunu 223 ve 224 üncü maddelerinde cezayı azaltan ve hatta ceza sorumluluğunu kaldıran hükümler getirmiş bulunmaktadır.

223 üncü maddeye göre memur veya hâkimin istinkafi yahut ihtiyarî ile vazgeçmesi yüzünden rüşvet verenin teşebbüsü fiile çıkarılmadığı takdirde kanunen muayyen cezası yarısından üçte ikisine kadar indirilecektir.

224 üncü maddeye göre ise haksız talebinin istihsalinden evvel rücu eden ve keyfiyeti merciiine ihbar eyleyen râşî mesul olmayacak ve vermiş olduğu para vesaire mürtesiden geri alınarak kendisine teslim olunacaktır.

Yukarıda sayılan nedenlerin yanı sıra Danışma Meclisince de benimsenmiş bulunan, Danışma Meclisi Adalet Komisyonunun, Kanun Teklifinin reddine ilişkin gerekçesi de göz önünde bulundurularak Komisyonumuzca Kanun Teklifinin maddelerine geçilmeden reddine karar verilmesi gerektiği kanısına varılmıştır.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
İsmet ONUR
Hâk. Kd. Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâk. Albay

Üye
Abdülkadir GENELİOĞLU
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

BAŞKAN — Hükümetimiz de bu rapora katılıyor mu efendim?

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Katılıyoruz Sayın Cumhurbaşkanım.

Bu, Zatî Devletlerini, Konseyin yüksek üyelerini ve toplumu rahatsız eden bir olaydır. Bunun için, eğer zamanımız müsait ise, müsaade ederseniz, rüşvet, irtikâp ve bunun neticeleri hakkında ve neticede kanun teklifinin reddedilmesi hususundaki fikrimizi izah edelim; buna izin vermenizi rica ederim.

BAŞKAN — Buyurun.

ADALET BAKANI KÂZİM AKDOĞAN — Efendim, huzurunuzda gelen 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinde aynen, «Şahıslarına veya temsil ettikleri müesseselere herhangi bir menfaat temini için, vazifeli memurlara, bu memurların yakınlarına veya gösterdikleri üçüncü şahıslara rüşvet vermek veya herhangi bir menfaat temin etmek durumunda kalanlar, maksatlarının temini tarihinden itibaren nihayet bir ay içinde mahallî Cumhuriyet Savcılıklarına haber verir veya başlamış bir kazaf kovuşturma ile teşriî araştırma veya soruşturma sırasında ifşaat veya ifadede bulunurlarsa haklarında cezaî muamele yapılmaz. Bu hükümden faydalanabilmesi için takip olunan işin mühik olması ve iddianın sübut bulması şarttır» deniyor.

Yani, kanunu teklif eden zat, bu konuda, «hafif rüşvet» tabirini kullanmış; Ceza Kanunumuzda, böyle hafif rüşvet, ağır rüşvet diye bir tasnif yoktur.

Esasa girmeden evvel, irtikâp, rüşvet suçlarının teşekkülü ve tarafların bu suçtaki durumlarını izah edeyim.

Memurun vazifesini ifa sırasında, iş sahibinden haksız menfaat temin etmesini yasaklayan hükümler Ceza Kanununun 209, 210, 212 ve 213 üncü maddesinde yer almıştır.

209 uncu maddesi cebri irtikâptır. Cebri irtikâp suçu, memurun, ferde, memurluk nüfuz ve kudretini istimal ve faraza şahsî hürriyetini haksız bir surette tahdit edeceğini beyan ederek ferdi tazyikle haksız bir menfaat teminine icbar etmesi ve ferdin de bu cebir karşısında istenilen menfaati, parayı vermesidir. Burada ferdin aktif bir rolü yoktur; memur tazyik ederek, onu tehdit ederek bu parayı almıştır, fert mağdur durumdadır.

210 uncu maddesinde ise, ikna suretiyle irtikâptır. Bu da, ödenmesi icap etmeyen bir paranın ödenmesi lazımmış gibi ferdi kandırarak menfaat temin etmesi, vaat kabul etmesidir. Mesela ev yaptırana, apartman yaptırana iskân müsaadesi vermesi lazım; fakat «Bunun verilmesi için 300 lira, 500 lira harç lazım, bunu verin, hemen muameleyi yapayım» diyor. Fert de, hakikaten böyle bir paranın verilmesi lazımmış düşüncesiyle bu parayı veriyor. Burada da fert aldatılmıştır, bir aktif durum yoktur.

Rüşvete gelince : Rüşvet bambaşka. Rüşvet için iki kişiye ihtiyaç vardır; râşi ve mürteşi, yani alan ve veren. Teklif sahibinin ileri sürdüğü 212 nci maddedeki rüşvet şöyle efendim :

«Kanun ve nizam hükümlerine göre yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmak veya yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmamak için rüşvet almak veya bir vaat veya taahhüt kabul etmek.»

Burada görevi gereği yapacağı bir şey var, mecburî yapması lazım; ama irtikâptaki gibi kandırma değil. Diyor ki, «Sen bu parayı vermezsen, ben bu işi yapmam.» Fert de mecbur oluyor, o parayı veriyor veya işinin yapılması için onun kadar ahlakî redaeete sahip bir kişi olarak bu parayı veriyor. Ondan sonra (teklif sahibinin dediği gibi) para verildikten, iş görüldükten, müsaade alındıktan bir ay sonra şikâyet ediyor, cezadan kurtulmak istiyor.

213 üncü madde, «Kanun ve nizam hükümlerine göre yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmamak veyahut

yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmak için para almak» şeklindedir.

Şimdi, teklif sahibi «muhik bir sebep tahtında rüşvet alan» tabirini kullandığına göre 212 nci maddesi ileri sürmüştü.

220 nci madde, rüşvet veren şahsa da ceza vermiş ve bu, 20 Haziran 1933 gün ve 2275 sayılı Kanunla, «Rüşvet veren şahsa üç aydan üç seneye kadar hapis veya elli liradan bin liraya kadar ağır para cezası» denmiş. Hâkim bakacak rüşvet verene, acıdımı para cezası verecek, acımadımı veya başka bir sebeple hapis cezası verecek.

Bu, tatbikatta öyle netice vermiş ki, rüşvet vermek gittikçe çoğalıyor. Bu durumda 3 Şubat 1937 senesinde 3112 sayılı Kanunla, bu madde tadil edilmiş ve «rüşvet veren şahıs üç aydan üç seneye kadar hapis, elli liradan bin liraya kadar ağır para cezası ile mahkûm olur» diye rüşvet verenin hareketinin vehametini göz önünde tutarak ikisini birden koymuş.

Ayrıca 1609 sayılı Kanunla da, rüşvet verenler hakkında rüşvet alanlar gibi son tahkikat açılması ve beraber tevkif edilmeleri ve mevkufiyetlerinin beraber devam etmeleri kabul edilmiş. Sonradan vehameti kabul edilmiş.

Görülüyor ki, rüşvet vermek rüşvet almak kadar vahim bir eylem olarak kabul edilmiştir.

Şimdi, 224 üncü madde var (okundu efendim) ve o 224 üncü madde zaten hafifletici hükmü koymuş. 224 üncü madde, «Kendisine rüşvet arz ve teklif olunan kimse gerek o rüşveti almazdan evvel ve gerek aldıktan sonra başka taraftan duyulmaksızın velev kısmen olsun maslahatın tervicinden evvel nihayet bir ay zarfında mercüne haber verir ve aldığı para vesaireyi aynen verirse mesul olmaz. Bunun gibi haksız talebinin istihsalinden evvel rücu eden ve keyfiyeti mercline ihbar eyleyen râşi dahî mesul olmaz» diye hüküm koymuş.

Şu izahata ve şu maddenin açık hükmüne göre bu teklifi kabul etmek yerinde olmaz kanaatindeyiz.

Reddini emirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN — Bir şey sağlamıyor.

Komisyunun bu raporu üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yok.

Adalet Komisyununun bu raporunu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ve böylece teklif düşmüştür.

4. — 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/610; M. G. Konseyi : 1/529) (D. Meclisi S. Sayısı : 353; M. G. Konseyi S. Sayısı : 596) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin dördüncü sırasına geldik.

Gündemimizin dördüncü sırasında, 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer alıyor.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Tasarıyı görüşen Komisyon, tasarının 2 nci maddesinde öngörülen değişikliğe ihtiyacın olup olmadığının tespiti ve ihtiyaç olması halinde bunun kapsam ve şümulünün gerçekçi ve uygulamaya yön verir biçimde tayin ve tespitinin gerekeceği ve bunun da belirli bir zamana bağlı bulunduğu mütalaası ile 2 nci maddenin Komisyonunda bekletilmesini zorunlu görmüş ve 1 inci maddeyi tefrik ederek, «13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3 üncü Maddesinin (d) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı» adıyla yeni bir metin düzenlemiştir.

Komisyonca buna göre düzenlenen rapor ve metin, 596 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz isteyen var mı?

Buyurun Sayın Komisyon Sözcüsü.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Ufak bir maruzatım var Sayın Cumhurbaşkanım.

Sayın Cumhurbaşkanım, malumlarınız bulunduğu üzere 13.5.1971 tarihli ve 1402 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendi bir değişikliğe tabi tutulmuştur. Tutulurken de, kamu düzeni, Devlet kuvvetleri, kişi hürriyeti, kamu selameti aleyhine cürüm işleyenler ile adam öldürmek ve kişilere karşı müessir fiilde bulunanların hükümlü olmaları halinde veya genel emniyet gözetimi altında bulunanlar veya

sıkıyönetim bölgesinde belirli bir ikâmetgâhı olmayanlar ve şüpheli kişilerin sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılmaları veya sıkıyönetim bölgesi içinde muayyen yerlere girmeleri veyahut o bölge içinde muayyen yerlerde ikâmetlerine sıkıyönetim komutanları karar veriyorlardı.

Hükümet, bu metnin kâfi gelmediğini, (özellikle sıkıyönetimlerden almış oldukları raporlarla) yukarıdakilerden mahkûm olmamakla beraber genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunanların da, sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılmasını; ancak sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarmakla kalmayıp, bunları İçişleri Bakanlığının göstereceği bir yerde beş yıl süre ile ikâmete mecbur etmeyi ve özellikle İçişleri Bakanlığı nezaretinde burada oturmalarını zarurî kılmayı öngörmüştür.

Konu bu tarzda Komisyonumuza kadar gelmiş, Komisyonumuz bunu benimsemiştir. Ancak, Hükümetten gelen metin, bu hüküm gereğince, yani kamu düzeni, devlet kuvvetleri, kişi hürriyeti aleyhine suç işleyenleri, adam öldürenleri ve yaralayanları, belirli bir yeri bulunmayanları, şüpheli kişileri ve genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından sakıncalı bulunan kişileri dışarı çıkarmayı öngörüordu.

Komisyonumuz konuyu bu tarzda ele almamış; bir kişi, ister mahkûm olsun ister olmasın, kamu düzeni ve genel güvenlik açısından zararlı faaliyette bulunuyorsa onu dışarı çıkarabilsin; mahkûmiyet şart olmasın diye bir değişiklikle yüksek huzurunuz kadar getirmiş ve özellikle de, «Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunanları için sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan» tarzında benimsemiştir. Zararlı faaliyette bulunmuş olmasını kâfi gördük. Yani adam öldürmüştür, ama muzır faaliyette bulunmamıştır, çıkarmaz onu. Ama adam öldürmüştür ve buna ilaveten de muzır faaliyette bulunmuştur; yaralamaya katılmıştır, muzır faaliyette bulunmuştur; güvenlik kuvvetlerine karşı suç işlemiştir, muzır faaliyette bulunmuştur; o halde bunlar da dışarı çıkarılacaktır.

Ancak, İçişleri Bakanlığından yer istenilecektir ve bu Bakanlığın gösterdiği yerde beş yıl süreyle ikâmete mecbur tutulacaklardır ve beş yılı doldurmadan da bu suçlular bir daha eski yerlerine dönemeyeceklerdir. Komisyonumuz bunu bu tarzda benimsemiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Peki efendim.

(1) 596 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3 üncü Maddesinin (d) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3 üncü maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

d) Kamu düzeni, Devlet kuvvetleri, kişi hürriyeti, kamu selameti aleyhine işlenen cürümlerle, adam öldürmek veya kişilere karşı müessir fiilde bulunmak suçlarından hükümlülüğü bulunanlardan veya genel emniyet gözetimi altında olanlardan veya sıkıyönetim bölgesinde belirli bir ikametgâhı olmayanlardan veya diğer şüpheli olan veya genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları anlaşılın kişilerden gerekli görülenlerin sıkıyönetim bölgesi içinde yerlerini değiştirmek veya bu bölge içinde belirli yerlere girmelerini veya yerleşmelerini yasaklamak, sıkıyönetim bölgesi içinde bulunmaları sakıncalı görülenleri de, sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarmak;

Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları için sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri yerler, sıkıyönetim komutanının istemi üzerine İçişleri Bakanlığınca belli edilir. Bunların yerleştikleri tarihten itibaren beş yıl süre ile bu yerlerden çıkmaları İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

BAŞKAN — Yani, illa beş sene müddetle kalacak manasını tazammun etmiyor.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada öyle.

BAŞKAN — «itibaren beş yıl süre ile bu yerlerden çıkmaları»; Evet, beş yıl muhakkak kalacak manası çıkıyor.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu konuda bir önergem var efendim.

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterinin bu maddenin (d) bendi son fıkrasının değiştirilmesi hakkında bir önergesi var, bu önergeyi okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 1 inci maddede (d) bendi son fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları için sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri yerler, sıkıyönetim komutanının istemi üzerine İçişleri Bakanlığınca belli edilir. Bunların, sıkıyönetim komutanı tarafından beş yılı geçmemek üzere tespit edilmiş bulunan süreden evvel yerleştikleri yerlerden çıkmaları, İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

BAŞKAN — İyi ama, şimdi burada bir hususu açıklığa kavuşturmak lazım.

Bunların sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılmasına karar veren sıkıyönetim komutanı; bunu uygulayan İçişleri Bakanlığı. Nereye gitmişse, orada İçişleri Bakanlığının nezareti altında kalacak; fakat beş seneden evvel oradan çıkarma yetkisi İçişleri Bakanlığına ait.

Sıkıyönetim komutanı karar veriyor; fakat İçişleri Bakanlığı oradan alabiliyor, beş seneden evvel; yani icap ederse iki ay sonra da alabilir.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sıkıyönetim biterse diye düşündüğümüzden bu şekilde yazdık efendim. Sıkıyönetimden sonra dahi orada beş yıl oturacak tabii efendim. Ama sıkıyönetim bitmiş, bir iki yıl sonra, ondan sonraki...

BAŞKAN — Doğru, o doğru da, gene sıkıyönetim komutanının müsaadesiyle olması lazım.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sıkıyönetim kalktığı takdirde, izin alacak merci olmaz; o bakımdan böyle düşündük efendim.

BAŞKAN — Sıkıyönetim kalkmamışsa?...

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kontrol ederiz efendim onu, yapmaz. Sıkıyönetim devam ediyorsa, sıkıyönetim komutanı da orada ise, İçişleri Bakanı yapmaz.

BAŞKAN — Hiç belli olmaz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — O kadar sene orada kalsın efendim. Mademki sıkıyönetim komutanının istemiyle dışarı çıkarılacaklar, sıkıyönetim iki sene, üç sene sonra kalksa dahi onlar gene orada beş seneyi dolduruncaya kadar kalsınlar efendim.

İçişleri Bakanı, sıkıyönetimin kalktığıнын ertesi günü onu oradan alır, tekrar eski yerine verir, eğer böyle olursa.

BAŞKAN — «Sıkıyönetimin kalkması halinde» diye bir ibare getirmek lazım oraya. «Bunların yerleştikleri tarihten itibaren beş yıl süreyle bu yerlerden çıkmaları sıkıyönetimin kalkması şartına bağlı olarak İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır» falan gibi bir şey demek lazım.

Çünkü, mesela yalnız İstanbul'da sıkıyönetim ilan edilir, Türkiye çapında değildir; İstanbul'da veya İzmir'de olmak üzere iki yerde sıkıyönetim ilan edilir; ondan sonra oranın sıkıyönetim komutanı onu diyelim ki mecburî ikamet için Malatya'ya gönderdi; İçişleri Bakanı üç ay sonra, «hadî sen git» diyebilir. Bu madde ona bu yetkiyi veriyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı ise bu adam, yalnız sıkıyönetim döneminde kamu yararına zararlı değildir ki, zaten zararlıdır. Gönderilen süre kadar orada kalmalı ki aklı başına gelsin.

BAŞKAN — Sıkıyönetim komutanı bunun süresini tayin ederken, illa hep beş sene mi olacak?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Bu önergeye göre süresini tespit ediyor, Sayın Cumhurbaşkanım. Önergeye göre iki sene, üç sene, birbuçuk sene diyebilir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sıkıyönetim komutanının takdirine bırakıyoruz efendim. Tasarıda, beş yıl kesin efendim. Biz beş yıl biraz katı dedik ve bu şekilde bir elastikiyet getirdik efendim.

BAŞKAN — Yani bu da, illa beş sene diyor. Halbuki sıkıyönetim komutanı bir sene müddetle, iki sene müddetle diyebilmeli. Buna bu madde cevaz veriyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Önerge buna imkân veriyor tabii. Çünkü önerge «beş yılı geçmemek üzere tespit edilmiş bulunan süreden evvel» tarzındadır.

BAŞKAN — Olmaz. Yani, beş yılı geçmemek üzere tespit edilecek. Mesela, bir sene olarak tespit etti sıkıyönetim komutanı; ondan evvel de İçişleri Bakanı onu oradan alabiliyor. Burada o mana çıkıyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Ertesi gün de alabilir.

BAŞKAN — Yani on gün sonra alır, onbeş gün sonra alır.

HÂKİM ALBAY SÜLEYMAN YILDIRAN (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Danışma Meclisinde de bu konu açıldı, aynı şey söylendi. Komisyon sözcüsü, «üç ay sonra da alabilir» dedi. «İçişleri Bakanı üç ay sonra da alabilir» diyerek aynı şeyi söyledi. Zabıtlara da bu, şekilde geçti (Sayın Cumhurbaşkanım).

BAKAN — Alabilir.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu tedbiri almaya yetkili kimse sıkıyönetim komutanıdır; 1402 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre.

Sıkıyönetim komutanı, ancak ülkede sıkıyönetim varsa bu tedbirleri alabilir. Buyurduğunuz şekilde sıkıyönetimin kalkması halinde İçişleri Bakanı yetkili olursa, o takdirde Hükümet tasarısı önerge istikametinde uygun olur.

Çünkü sıkıyönetim kalktıktan sonra normal düzende bir valinin böyle bir yetkisi yok. Sıkıyönetim kalkmıştır, sıkıyönetim komutanı sıkıyönetim süresince bu yetkisini kullanmıştır, yani iki sene, üç sene, beş sene gibi bir süre tanımıştır; fakat İçişleri Bakanlığı durumu değerlendirecektir sıkıyönetim kalktıktan sonra.

Örneğin; sıkıyönetim komutanı süreyi beş sene olarak tayin etmişse, ikibuçuk sene sonra, «gerek kalmamıştır» şeklinde bunu kaldıracaktır.

Sıkıyönetim kalkmış olsaydı belki komutan da değerlendirecekti, yani sıkıyönetim üç sene devam etseydi, belki sıkıyönetim komutanı da iki sene sonra kararını değiştirebilecekti. Bir elastikiyet getirmiştir. Fakat buyurduğunuz ilave yapılırsa, «Bu yerlerden çıkmaları sıkıyönetimin kalkması halinde İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır» şeklinde daha açık oluyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yalnız o zaman yine sıkıyönetim komutanı kaldıramaz. Sıkıyönetim komutanı yine İçişleri Bakanlığına müracaat eder, ancak İçişleri Bakanlığının müsaadesiyle kaldırılır.

BAŞKAN — Bu konuyu Komisyon yeniden düzenlesin.

Birleşime 16.45'te devam etmek üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.55

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — İkinci oturumu açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

4. — 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/610; M. G. Konseyi : 1/529) (D. Meclisi S. Sayısı : 353; M. G. Konseyi S. Sayısı : 596) (Devam)

BAKAN — Birinci oturumda gündemimizin üçüncü sırasında yer alan, 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Üçüncü Maddesinin (d) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının birinci maddesini görüşüyorduk.

Bu maddenin görüşülmesine devam ediyoruz.

Bu konu hakkında Komisyon Sözcüsünün izahatını dinleyelim.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 1 inci maddenin ikinci fıkrasını şu tarzda düşündük : «Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunanlardan gerekli görülenler sıkıyönetim komutanının takdirine göre beş yılı geçmemek üzere sıkıyönetim dışına çıkarılarak İçişleri Bakanlığınca belirlenecek yerlerde ikamete mecbur tutulurlar.»

Bu suretle, sıkıyönetim kalksa da, kalkmasa da o süreyi orada geçirmeye mecbur olacaklar.

BAŞKAN — Sıkıyönetim kalktıktan sonra bu tafsilat hali oluyor. Sıkıyönetim kalktıktan sonra acaba onun verdiği kararlar hâlâ yürürlükte midir?. Esasında, sıkıyönetim kalktığı zaman onun verdiği kararında kalkması lazım. O zaman düşünürler onu; ama böyle İçişleri Bakanlığınca geri alınır veya verilir hükmünü koymamakta yarar var.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) —

Sıkıyönetimin kalkması halinde, tabii bundan sorumlu makam İçişleri Bakanlığı olduğu için onun takdirine bırakalım diye düşünmüştük.

BAŞKAN — Ama öyle anlaşılıyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Ama öyle anlaşılıyor tabii. İkincisi de, sıkıyönetimin kalkmasıyla, bunun sanıyorum ki kişinin aleyhine ve işlemi lehine tefsir etmek ihtimali daha azdı, çünkü şimdi sıkıyönetimin kalkmasıyla beraber İçişleri Bakanlarına mutlaka tazyik eder, o imkân elde ederler.

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterimizin vermiş olduğu önergeyi, bir daha, yanlışlık olmaması bakımından, okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 1 inci maddesi (d) bendi son fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunanlardan gerekli görülenler sıkıyönetim komutanının takdirine göre beş yılı geçmemek üzere sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılarak İçişleri Bakanlığınca belirlenecek yerlerde ikamete mecbur tutulurlar.

BAŞKAN — 1 inci maddenin son fıkrasının bu şekilde değiştirilmesi hakkındaki teklif üzerine söz almak isteyen var mı?. Yok.

1 inci maddeyi son fıkrasının bu şekilde değiştirilmiş haliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O halde 1 inci maddenin (d) bendinin son fıkrası bu son okunan şekilde kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterimizin 2 nci ve 3 üncü maddeler ilavesi hakkında bir önergesi var.

Bu önergeyi okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Kanun Tasarısına aşağıdaki gerekçe nedeniyle 2 ve 3 üncü maddelerin ilavesini ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ
Orgeneral
Millî Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

MADDE 2. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun ek 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Görevlendirilecek Cumhuriyet savcıları ile Cumhuriyet savcı yardımcılarının; savcılık veya hâkimlik görevlerinde toplam olarak en az 5 yıl süre ile hizmet görmüş olmaları şarttır.»

GEREKÇE

Kanunun Ek 5 inci maddesindeki, «en az beş yıl süreyle fiilen hâkimlik yapmış ve ceza davalarında yetişmiş olma» şeklindeki hükmünü, «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, «Cumhuriyet savcılığı ve hâkimlikte beş yılını doldurmuş ve ceza davalarında yetişmiş» tarzında yorumlayarak, Cumhuriyet savcılığı ve hâkim olarak en az beş yılını doldurmuş bulunan hâkimleri atamış, buna karşılık Askerî Yargıtay Üçüncü Dairesi 12.4.1983 tarih ve 1983/398 esas ve 1983/367 karar sayılı ilamı ile bu şekilde atanan hâkimin, davaya Bakan Hâkimler Kuruluna katılmasının mutlak bozma sebebi olacağı görüşüne varmıştır.

Sıkıyönetim mahkemelerine atanacak hâkim ve savcıların atanmalarındaki zorlukları önlemek ve bu şekilde atanmış olanlar nedeniyle doğan ve doğabilecek olan tereddütleri ortadan kaldırmak için yukarıdaki maddeler düzenlenmiştir.

BAŞKAN — Bu gerekçe her iki madde için de geçerli mi?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — Bu ikinci madde savcılar için, değil mi?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet efendim. 5 inci fıkrada da hâkimler için. Bu hususa katılıyoruz.

BAKAN — Bu önergenin okunan 2 nci maddesi üzerinde söz almak isteyen var mı?. Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklif edilen 3 üncü maddeyi okutuyorum :

«MADDE 3. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun ek 5 inci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Görevlendirilecek hâkimlerin asıl görev yerleri ile ilişkileri kesilmez ve kadroları saklı kalır. Bu hâkimlerin hâkimlik veya savcılık görevlerinde toplam olarak en az 5 yıl süre ile hizmet görmüş olmaları ve ceza davalarında yetişmiş olmaları şarttır.

BAŞKAN — Hâkimlik veya savcılık görevleri, bu ikisinin toplamı, değil mi?

HÂKİM ALBAY ERSİN ESEROL (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Bu önergenin 3 üncü maddesi üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Kısaca maruzatta bulunayım, izin verirseniz Sayın Cumhurbaşkanım.

Zaten Hâkimler ve Savcılar Kanununda hâkim savcı tefriki yapılmadı. Hâkimlikten savcılığa, savcılıktan hâkimliğe geçilebiliyor.

Biraz önce kabul buyurduğunuz Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununda da bir savcının bir başka yargı çevresine hâkim diye, bir hâkimin de bir başka yargı çevresine savcı diye atanmasını öngören maddeyi de kabul buyurduğunuz. O zaman hâkim, savcı tefriki yoktur, bir bütündür, bu hizmet. O itibarla hizmetteki toplam yeterli sayılıyor.

O bakımdan katılıyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tabii efendim, hâkimlik ayrı bir meslek, savcılık ayrı bir meslek değil. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bir hâkimi savcı olarak da tayin edebilir, bir savcıya da hâkimlik görevi verebilir. Onbeş sene savcılık yapmıştır, onbeş sene sonunda bir yere hâkimliğe tayin edilince, şimdi onun bir senelik hâkim mi sayılması lazımdır?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) —

Hayır. Bir yere daha gelmek istiyorum eğer izin verirseniz, yıllarını savcılıkta geçiren bir kişi Yargıtaya seçildiği zaman Yargıtayda hâkim olur, Yargıtayda savcı olmaz. O bakımdan da, yine yıllarını savcı olarak geçirmiş bir kişi bir mahkemede ağır ceza mahkemesi başkanlığına veya bir hukuk mahkemesine veya bir ceza mahkemesine başkan olabilir. Bu itibarla bu meslek bir bütündür.

Askerî hâkimlerde de bu sistem var. Özellikle şunu arz edeyim. «Sivil hâkimlerde beş yıllık süre» demiş olmamıza rağmen askerî hâkimlerde bu şartı aramadık. Yani iki senelik bir hâkimi dahi sıkıyönetimde görevlendirdik. Yıllarını savcılıkta geçiren bir askerî hâkimi dahi sıkıyönetimde hâkim diye, hâkim olarak askerî hâkimlikte çalışan bir kişiyde savcılıkta görevlendirdik. Bu mahzur yoktu.

Bu mahzuru giderici bir hükümdür, aynen katılıyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu önerenin 3 üncü maddesi hakkında başka söz almak isteyen var mı?. Yok.

3 üncü maddeyi de oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O halde bu önerge tümtüyle kabul edilmiştir; 2 nci ve 3 üncü maddeler olarak ve metne ilave edilecektir.

Şimdi yine Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterimizin bir 4 üncü maddenin Kanun Tasarısına eklenmesine dair bir önergesi var, bu önergeyi okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısına aşağıdaki 4 üncü maddenin ilavesini ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRÜÇ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Madde 4. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aşağıdaki ek 8 inci madde eklenmiştir.

Ek Madde 8. — Sıkıyönetim askerî mahkemesinin görevine girmesine rağmen, sıkıyönetim komutanı tarafından sıkıyönetim askerî mahkemesinde bakılmasına lüzum görülmeyle 13, 15 ve ek 4 üncü madde hükümleri gereğince ilgili adli mercilere gönderilen suç dosyasının, daha sonra sıkıyönetim askerî savcılığında sürdürülen bir soruşturma veya sıkıyönetim askerî mahkemesinde görülmekte olan bir dava ile şahsî veya fiilî irtibat halinin mevcut olması ve

bu dosyaların birleştirilerek görüşülmesinin zorunlu bulunması hallerinde, hazırlık soruşturması sırasında sıkıyönetim askerî savcısınca, son soruşturma sırasında sıkıyönetim askerî mahkemesince bu dosyaların birleştirilmesine karar verilmesi üzerine, ilgili savcılık veya mahkemece görevsizlik kararı verilerek, suç dosyası istemde bulunan sıkıyönetim askerî savcılığına veya askerî mahkemesine gönderilir.»

BAŞKAN — En son kısmı anlayamadım, onu izah eder misiniz?. «Bu dosyaların birleştirilmesine karar verilmesi üzerine, ilgili savcılık veya mahkemece...» deniyor. Diğer görevli ilgili savcılık; bu iyi anlaşılır mı?.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet.

Sayın Cumhurbaşkanım, şöyle söyleyeyim : Gerek 13 üncü maddede gerek 15 inci maddede gerek ek 4 üncü maddede, sıkıyönetim komutanı kendi görevine giren dosyaları gönderiyordu. Bilahare gelen bir dosyayı da, gönderilen dosyaların bunun irtibatlı olduğunu tespit etmesine rağmen, geri alamıyor. Alabilir vakıa hukukta, ama burası görevlilik kararı veriyor orası görevsizlik kararı veriyor; bu defa ihtilaf çıkıyor ikisinin arasında; savcılar arasında hizmet ihtilaf konusu; mahkemeler arasında ise yine ihtilaf konusu; Uyuşmazlık Mahkemesine gidiyor veya bakanlığa geliyor bu ihtilafı çözmek için.

Şimdi sadece sıkıyönetim savcısı veya sıkıyönetim mahkemesi «ben görevliyim» dediği an, karşıdaki savcılık veya mahkeme «hayır ben görevliyim» diyemeyecek, görevsizlik kararını iade edecek.

BAŞKAN — «İlgili savcılık veya mahkeme» dediğiniz orası oluyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Aslında Genelkurmaydan bize gelen metin, «komutanın gönderdiği dosyalar, orada da son soruşturma dahi açılrsa, komutan istediğinde gelsin» tarzında idi, ama hukukta...

BAŞKAN — Ama artık o dava mahkemeye intikal ettiğine göre tabii o kanalla olması doğrudur.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Kaldı ki komutanın açılmış bir kamu davasının buradaki dosya ile ilgili olup olmadığını bilmesine de olanak yok. Komutan böyle bir sıkıntıda ise tabii ki savcısına tebliğ edecektir.

BAŞKAN — Veya mahkeme bu kararı verecektir.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Veya mahkemeye bu kararı verecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

ORAMIRAL NEJAT TUMER — Efendim burada «... mahkemece görevsizlik kararı verilerek...» demek suretiyle, acaba bu kanunla mahkemelerin serbest çalışmasına bir etki yapmış olur muyuz?. Yani bu sebeple bunu acaba başka türlü ifade etsek olmaz mı?

BAŞKAN — Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Komutanım çok iyi bir noktaya dokundular. Aslında bu dosya sıkıyönetim mahkemesinin görevine giren bir dosya.

Şöyle arz edeyim: 13 üncü maddede 15 inci maddede ve ek 4 üncü maddede hüküm var. Sıkıyönetim komutanı, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin işleri azalsın diye, bu suçlardan sıkıyönetim askerî mahkemelerinde bakılmasına lüzum görmediklerini ilgili adli mercilere vermeye yetkilidir. Sıkıyönetim komutanının suç dosyasını gönderdiği Cumhuriyet savcılarını, askerî savcılarla askerî veya adliye mahkemeleri görevlilik görevsizlik kararı veremezler. Bu şekilde gönderilen suç dosyaları hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Uygulamada görevsizlik kararı veremezler hükmünde ileride sıkıyönetim komutanlığı askerî mahkemesinde bir büyük dava açılrsa, dahasıda, gönderilen sanıklar da bu dava ile ilgili olsa bile, gönderilen mahkemeler, «kanun görevsizlik kararı veremezsin diye beni bağlıyor, binaenaleyh göndermem» diyor. Bu tereddütü gidermek için bu hüküm kondu. Tabii bir kanun hükmüdür, daha evvel komutanın gönderdiği dosya için, eğer sıkıyönetim askerî mahkemesi, «birleştirerek bakma gereğim var» dediği zaman, o mahkeme zaten kendisine ait olmayan normal görevi, sıkıyönetime ait olan bu dosyayı sıkıyönetim askerî mahkemesine gönderecek. Yani hukukun genel prensiplerine aykırı bir durum değil.

Arz ederim.

BAŞKAN — Daha evvel görevsizlik kararı veremez demiştik diyor.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, konu şuradan kaynaklanıyor: Sıkıyönetimin ilanına neden olan suçlarla yine sıkıyönetim ilanından sonra sıkıyönetim mahkemesi görevine giren suçlar çoktur. Bunun üzerine konuyu ikiye böldük:

1. Sıkıyönetim mahkemelerine göndereceğimiz dosyalar,

2. Sivil adliyeye göndereceğimiz dosyalar,

Düşündük ki, sıkıyönetim komutanlığının iki mahkemesi olsun; hem kendi mahkemesi, hem adliye mahkemesi olsun. Çünkü adliye mahkemesine de gönderdiğimiz zaman, adliye mahkemeleri de bu yasayı uygulayacak. Aslında görev bizim, bizim adımıza niyabeten onlar yapacak. Ama baktık ki o suç dosyasının bizim bakmakla bulunduğumuzla irtibatı yok; «zaten bizim gönder» diyoruz; tabii ki gönderecek bunu. Oradaki, «görevsizlik kararı veremezler»den maksat şu idi: Tatbikatta şöyle oldu, komutan gönderdi.

BAŞKAN — O da reddetti.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — O maksatla görevsizlik dediği için onu oraya koymuştuk.

BAŞKAN — Veriyor ve Uyuşmazlık Mahkemesine gidiyordu.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Gitmesin, konu ihtilaf olmasın diye; aslı görev bizim, bize niyabeten göndermiş olsa idi aslı görev sahibi dosyasını geri istiyor, onun ötesinde bir şey yok. O da zaten 1402 sayılı Kanunu uygulayacak, bizim gibi aynı yargılayacak, bizim usulümüzü uygulayacak, bizim cezalarımızı verecek, bizim cezalarımızda olduğu gibi artırmalar yapacak.

BAŞKAN — Doğrudan doğruya desek, «ilgili savcılık veya mahkemece suç dosyası istemde bulunan sıkıyönetim askerî savcılığına veya askerî mahkemesine gönderilir» desek nasıl olur?

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Şimdi o defterini kaptacak, nasıl kapatsın? Filan tarihli filan sayılı istemle» diyemez o. «Şu dosya ile irtibat halinde bulunduğu kanunun filan maddesi gereğince görevsizliğini ve dosyasının buraya gönderilmesi» şeklinde diyebilir.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, zaten mahkemelerin verecekleri kararlar belli, mahkûmiyet, beraat, muvakkat tatil, düşme veya görevsizlik kararları.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü madde bu önerge istikametinde geçecektir.

Yürürlük maddesi olan 5 inci maddenin değiştirilmesine dair Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterimizin bir önergesi vardır, bu önergeyi okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının, kabul edilen değişiklikler nedeniyle yürürlüğe ilişkin maddesinin de aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

«Madde 5. — Bu Kanun; 2 nci maddesi 10.10.1980 tarihinden, 3 üncü maddesi 11.12.1980 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.»

BAŞKAN — Diğer maddeleri de yayımı tarihinde yürürlüğe giriyor, değil mi?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Evet.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Burada bir geçici maddeyle de düzenlemek mümkündür aslında; geçmiş olan hükümlerin geçerlilik kazanması için, ama bu tarz daha uygun bulunmuş.

BAŞKAN — Çünkü o tarihten itibaren savcılık ve hâkimlikte 5 senesi geçmeyen veya toplamı 5 sene olanlar vardır, onlarda da aynı şey olmasın.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Aslında Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu toplam 5 yılı yeterli buluyor kendi yasalarına göre. Bizim Yargıtay bunu ters buluyor, bu nedenle bu gelmiştir.

BAŞKAN — Ve itiraz üzerine de reddediyor, değil mi?

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) —

Zaten orada bir yargı çatışması oldu. Kabul buyduğunuz metinde dedik ki, öbür taraf da yargı kararı alıyor, bizim Yargıtay da yargı kararı alıyor. İki yargı arasında bir ihtilaf oldu. İhtilafı gidermek için gelmiş bir hüküm.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci madde önerge istikametinde değiştirilecektir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SEDAT TUZÜNER (Yasama Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, Kanunun isminin de değişmesi lazım.

BAŞKAN — Tabii, şimdi başlık değişti.

SEDAT TUZÜNER (Yasama Sekreteri) — Komisyon metni okundu zaten, Komisyon metni değişik efendim.

BAŞKAN — Esas, Danışma Meclisinin kabul ettiği metinde, «Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» şeklindeymiş.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — İzin verirsiniz şöyle arz edeyim : «Bazı Maddelerin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı.»

BAŞKAN — «Bir ek madde» ibaresini koyduk.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — «Ek 8» olarak eklemiştik.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Madde ilave edildi?

BAŞKAN — Evet, «Bazı Maddelerin Eklenmesine ve Bu Kanuna Bir Ek Madde İlave Edilmesine» şeklinde düzenlendi. Yalnız Ek 8 olarak getirdik.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — 13 üncü, 15 inci ve ek 4 üncü maddelerde ayrı ayrı değişiklik yapmaktansa bir ek 8 inci madde getirerek üç maddeyi de değiştirmiş olduk.

BAŞKAN — Kanun başlığını yeniden okutup, oylarınıza sunacağım.

«13.5.1971 (Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanun Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı»

BAŞKAN — Bu kısım bir maddeye göre yazılmıştır; yeni bazı maddeler eklenince, yani sonradan önergellerle bazı madde ilaveleri ile bir ek madde konulunca bu kanunun başlığının bu şekilde değiştirilmesi gerekti.

Bu değişikliği oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir

5. — *Mehti Kurşun'a ve Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarılarının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metinleri ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/496, 481; M. G. Konseyi : 1/525, 1/526) (D. Meclisi S. Sayısı : 338, 339; M. G. Konseyi S. Sayısı : 594) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin beşinci sırasına geldik.

Beşinci sırada, Mehti Kurşun'a ve Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarılarının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metinleri ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bütçe - Plan Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Danışma Meclisince ayrı ayrı görüşülerek kabul edilen söz konusu kanun tasarıları, gerekçelerindeki eşitlik dikkate alınarak Komisyonca birleştirilmiş ve «Mehti Kurşun ile Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı» adıyla yeni bir metin düzenlenmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyor, bu konuda izahat vermesi için de Bütçe - Plan Komisyonu Başkanına söz veriyorum.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, tasarı ile uzun yıllar yıpratıcı şartlar altında ve hiçbir karşılık beklemeden, üstün bir sadakat ve gayretle vatanımıza hizmet eden, Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun ile Ahışa - Uravel - İntel Köyü, halen Sovyetler Birliği hudutları içinde, 1914 doğumlu ki, her ikisi de 69 - 70 yaşlarında oluyor. Habib oğlu Gülali Gül'e 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanması istenmektedir.

(1) 594 Sıra Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Tasarılar, buyduğunuz gibi, Danışma Meclisinde ayrı ayrı kabul edilmiş, tarafımızdan birleştirilmiştir. Hükümet tasarısında her iki metnin de yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi maddesi vardır. Danışma Meclisinde, bu tarih 1.1.1983 olarak düzeltilmiştir. Biz, Hükümet tasarısının eylül ayında Danışma Meclisine intikal etmiş olması ve hatırlanacağı üzere, o tarihte Danışma Meclisinin Anayasa ve diğer kanunlar sebebiyle çalışmalarının çok yoğun olması nedeniyle, gecikmiş olmasından, 70 yaşındaki bu vatandaşlarımızın bir suitaksiri olmadığından biz de Danışma Meclisinin bu metnine uyarak 1.1.1983 tarihinden geçerli kabulünü huzurlarınıza getirmiş bulunuyoruz.

Tasarı, tarafınızdan kabul buyrulduğu takdirde, kendilerine ayda 20 400 lira aylık bağlanacaktır. Bu aylığı kendileri hayatta kaldıkları sürece alacaklardır, eş ve çocuklarına intikali söz konusu değildir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu miktar net olarak ellerine geçen öyle mi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet, vergiye tabi değil zaten.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Mehti Kurşun ile Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun ile, Ahışa - Uravel - İnter Köyü 1914 doğumlu Habib oğlu Gülali' Gül'e hayatta buldukları müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu Kanun, 1 Ocak 1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Bu iki şahts, kendilerine bu ayliğin bağlandığını nasıl haber alacaklar?

ERTUĞRUL KUMCUOĞLU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Biz tebligat yapacağız efendim.

6. — *Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/587; M. G. Konseyi : 1/515; (D. Meclisi S. Sayısı : 321; M. G. Konseyi S. Sayısı : 589) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin altıncı sırasına geldik.

Altıncı sırada, Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya ve Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince

(1) 589 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu yer alıyor.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Konu ile ilgili açıklamada bulunmak üzere sözü, İhtisas Komisyonu Sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumları olduğu üzere, Türk - Sovyet kara hududu, 1921 tarihli Moskova ve Kars Antlaşmaları ile tanımlanmış ve hudut 1926 yılında işaretlenmiştir.

Bilahara, şimdi yüksek huzurlarınıza getirilen kanun tasarısı, 26 Ekim 1973 yılında Ankara'da imzalanan anlaşma uyarınca, mevcut sınır hattının, oluşacak baraj gölü sathına yansıtılması amacıyla yapılan çalışmalar sonunda hazırlanan protokollerin onayı ile ilgilidir.

Türk ve Sovyet heyetlerince yapılan çalışmalar sonunda baraj gölü altında kalan sınır hattı şamandıralarla göl düzeyine aksettirilmiş ve sınır barajın araçla geçilen yeri üzerinde de belirlenmiş bulunmaktadır. Ortak Komisyonun hazırladığı ve yüksek onaya sunulan belgeler şunlardır :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında hudut hattının, Arpaçay Nehrindeki barajın gövdesi ve gölü üzerindeki geçişe ait ek protokol ve hudut işaretlerinin bakım, kontrol, onarım, ihya veya değiştirilmesi hakkındaki protokoldür.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümetinin anlaşma ile ilgili onay işlemlerini sürdürdüğu Dışişleri Bakanlığı tarafından hemen çok yakın bir zamanda öğrenilmiştir. Bu kanun tasarısı, bu protokollerin tasdiki için hazırlanmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Peki.

Tümü üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında 5 Kasım 1982 tarihinde Ankara'da imzalanmış bulunan :

a) Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve eklerinin,

b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin,

Onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

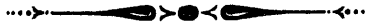
Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, Gündemimizde bundan sonra bir kanun tasarısı daha var, ama bunun bir ikinci görüşmesini daha yaptıktan sonra başka bir birleşimde görüşülmesini uygun görüyorum.

Birleşimi; bilahara tespit edilecek gün ve saatte toplanılmak üzere kapatıyorum.

Kapanma Saati : 17.30

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

148 İNCİ BİRLEŞİM

3 Haziran 1983 Cuma

Saat : 14.30

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/163; M. G. Konseyi : 3/283) (D. Meclisi S. Sayısı : 295; M. G. Konseyi S. Sayısı : 590)

2. — 13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/604; M. G. Konseyi : 1/504) (D. Meclisi S. Sayısı : 310; M. G. Konseyi S. Sayısı : 591)

3. — 13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/610; M. G. Konseyi : 1/529) (D. Meclisi S. Sayısı : 353; M. G. Konseyi S. Sayısı : 596)

4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/59) (M. G. Konseyi : 2/124) (D. Meclisi S. Sayısı : 291; M. G. Konseyi S. Sayısı : 592)

5. — Mehti Kurşun'a ve Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarılarının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metinleri ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/496, 481; M. G. Konseyi : 1/525, 1/526) (D. Meclisi S. Sayısı : 338, 339; M. G. Konseyi S. Sayısı : 594)

6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hatlarının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövedesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/587; M. G. Konseyi : 1/515) (D. Meclisi S. Sayısı : 321; M. G. Konseyi S. Sayısı : 589)

7. — Bor, Trona, Asfaltit, Demir ve Linyit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini Düzenleyen Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/118; M. G. Konseyi : 1/494) (D. Meclisi S. Sayısı : 184 ve 184'e 1 inci ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 578)

8. — 1475 Sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı. (1/269)

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 590

Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/163; M. G. Konseyi : 3/283)

(D. Meclisi S. Sayısı : 295)

T.C.

*Danışma Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği*

1 Şubat 1983

Kanunlar Müdürlüğü : 06-1809(3/163) 2082

Konu : Ölüm cezası

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 31 Ocak 1982 tarihli 49 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Selçuk DURACIK ve Halil ESENDAĞ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Vefik KİTAPÇIGİL

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkanı V.

T.C.

Başbakanlık

Personel Genel Müdürlüğü

7 Mayıs 1982

Sayı : 19-301-06567.

Konu : Ölüm cezası

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Teammüden birden ziyade kişiyi öldürmek suçundan, İzmir Synt. K. 2 Numaralı Askerî Mahkemesince verilen ölüm cezası, Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 gün ve 1982/72-112 sayılı ilamı ile onanan Emrullah oğlu 1960 doğumlu Turgutlu Yenice Mah. nüfusunda kayıtlı Selçuk DURACIK ile Toker oğlu 1961 doğumlu Saruhanlı Gözlet Köyü nüfusunda kayıtlı Halil ESENDAĞ haklarında düzenlenen dosya ve Millî Savunma Bakanlığının 4.5.1982 gün ve 1982/1802-5-K/41 sayılı yazısının bir örneği ekte gönderilmiştir.

Gereğini emirlerinize arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC
Millî Güvenlik Konseyi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 3/283
Karar No. : 109

31 Mayıs 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Taammüden dört kişiyi öldürmek suçundan hükümlüler Selçuk DURACIK ve Halil ESENDAĞ hakkında İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 gün ve 1981/142 Esas; 1981/269 Karar sayılı ilamıyla verilen ve Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin, 9.3.1982 gün ve 1982/72 Esas; 1982/112 Karar sayılı onama ilamıyla kesinleşen ölüm cezasının yerine getirilmesi, Başbakanlığın 7.5.1982 gün ve 19-307-06567 sayılı yazılarıyla istenmiş olup bu istek Danışma Meclisi Genel Kurulunun 31 Ocak 1983 tarihli 49 uncu birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilmiştir.

Selçuk DURACIK ve Halil ESENDAĞ hakkındaki ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzda görüşülerek incelenmiş, Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin (b) bendindeki Halil ESENDAĞ'a ait nüfus kaydına ilişkin bilgiler, dava dosyasında mevcut nüfus kayıt örneğine uygun hale getirilerek Manisa İli nüfusuna kayıtlı olduğu belirtilmiş ve hükümlünün annesinin ismi (Mürüvvet) olmayıp (Mürüvet) olduğundan buna göre düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikle Tasarının tümü ve maddeleri benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
İsmet ONUR
Hâk. Kd. Alb.

Üye
Yüksel TALAYMAN
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

Üye
Abdülkadir GENELİOĞLU
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

**Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki Ölüm
Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — a) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Manisa ili, Turgutlu ilçesi, Yenice mahallesi, hane 438/441, cilt 021/04, sahife 98'de nüfusa kayıtlı Emrullah oğlu, Birsen'den olma 29.8.1960 doğumlu Selçuk Duracık hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

b) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Saruhanlı ilçesi, Gözlet köyü, hane 4, cilt 021/01, sahife 19'da nüfusa kayıtlı Toker oğlu, Mürüvvet'ten olma 8.4.1961 doğumlu Halil Esendağ hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

(MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ)
ADALET KOMİSYONU METNİ

**Selçuk Duracık ve Halil Esendağ Haklarındaki
Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — a) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Manisa ili, Turgutlu ilçesi, Yenice mahallesi, hane 438/441, cilt 021/04, sahife 98'de nüfusa kayıtlı Emrullah oğlu, Birsen'den olma 29.8.1960 doğumlu Selçuk Duracık hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

b) Askerî Yargıtay 3 üncü Dairesinin 9.3.1982 tarih ve 1982/72 Esas, 1982/112 Karar sayılı ilamı ile kesinleşen, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinin 17.9.1981 tarih ve 1981/142 Esas, 1981/269 Karar sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450/4 - 5 inci maddesi uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, Manisa ili, Saruhanlı ilçesi, Gözlet Köyü, hane, 4, cilt 021/01, sahife 19'da nüfusa kayıtlı Toker oğlu, Mürüvvet'ten olma 8.4.1961 doğumlu Halil Esendağ hakkındaki ölüm cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 591

13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/604; M. G. Konseyi : 1/504)

(D. Meclisi S. Sayısı : 310)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-3181 (1/604)/3552

11 Mayıs 1983

Konu : Kanun Tasarısı

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 10 Mayıs 1983 tarihli 99 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim;

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-855/07980

10 Ocak 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.12.1982 tarihinde kararlaştırılan «13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

14 Mayıs 1981 tarihli Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun hükümlerinden farklı olarak Anayasamızın 159 uncu maddesinde;

1. Kurulun üç asıl ve üç yedek üyesinin Yargıtay Genel Kurulunun iki asıl ve iki yedek üyesinin Danıştay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca dört yıl için seçileceğini,

2. Adalet Bakanı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi bulunduğunu,

3. Adalet Bakanlığının, savcının kadrosunun kaldırılması konusundaki tekliflerini Kurulun karara bağladığını, ayrıca karar Anayasa ve Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirdiğini,

4. Adalet Bakanlığının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ilk toplantısında onaya sunulmak üzere gecikmesinde sakınca bulunan hallerde hizmetin aksamaması için hâkim ve savcılar geçici yetki ile görevlendirebileceğini,

Hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Anayasamızın geçici 8 nci maddesinde ise «Anayasa ile kabul edilmiş olan yeni organ, kurum ve kuruluşların kuruluş, görev, yetki ve işleyişleri ile ilgili kanunlarla, Anayasada konulması veya değiştirilmesi ön görülen diğer kanunlar, Anayasanın kabulünden başlayarak kurucu meclisin görev süresi içerisinde, bu süre içerisinde yetiştirilemeyenler seçimle gelen Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısını izleyen bir yıl sonuna kadar çıkartılır.» hükmü yer almaktadır.

Anayasamızın 159 uncu maddesine uyum sağlanması yönünden 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi zarureti doğmuş ve belirtilen gerekçelere uygun olarak bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının 1 inci maddesi ile 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun amaç ve kapsamla ilgili 1 inci maddesi değiştirilmektedir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası düzenlenirken, bu zamana kadar Anayasalarda sadece (Hâkimlik teminatı) söz konusu edilirken 139 uncu maddesinde ayrıca (Savcılık teminatı) konusunda da düzenlemeye gidilmiştir.

Anayasada yer alan bu hükme uygun olarak düzenlenen 1 inci maddede de savcılık teminatı madde metnine dahil edilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesi ile 2461 sayılı Kanunun kuruluşu ilişkin 2 nci maddesi değiştirilmektedir.

Anayasanın Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ilişkin 159 uncu maddesinde Yargıtaydan seçilecek üye miktarı iki asıl iki yedek üyeden, üç asıl üç yedek üyeye dönüştürülmüş, Adalet Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürünün Kurul üyeliği çıkarılmış ayrıca mevcut maddede yer alan (Devlet Başkanı) deyim (Cumhurbaşkanı) olarak değiştirilmiştir.

Anayasada yer alan mevcut hükme uygun olarak kanunda da bu doğrultuda değişiklikler yapılmıştır.

Madde 3. — Tasarının 2 nci maddesi ile 2461 sayılı Kanunun görevle ilgili 4 üncü maddesi değiştirilmektedir.

Anayasanın 159 uncu maddesinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri sayılmış ve bu arada hâkimler gibi savcılarının da kadrolarının kaldırılması işleminin Kurulda incelenip karara bağlanacağı madde metnine dahil edilmiş, yine Anayasada yer alan düzenlemeye uygun olarak görevler arasına, «Anayasa ve Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek» görevi de dahil edilmiştir.

Madde 4. — Tasarının 4 üncü maddesiyle 2461 sayılı Kanunun üyelerin seçimine ilişkin 5 inci maddesi değiştirilmekte ve Yargıtaydan seçilecek asıl ve yedek üye sayısı ikiden üçe çıkarılmakta ve Devlet Başkanı deyimini Cumhurbaşkanı olarak değiştirilmiştir.

Madde 5. — Tasarının 5 inci maddesi ile 2461 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (4), (5) ve (6) ncı fıkralarında geçen (Devlet Başkanı) deyimini yerine Anayasanın 101 ve sonraki maddelerindeki düzenlemeye uygun olarak (Cumhurbaşkanı) deyimini getirilmektedir.

Madde 6. — Tasarının 6 ncı maddesi ile 2461 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrası değiştirilmektedir.

Yeni düzenlemede Özlük İşleri Genel Müdürü bulunmadığı için fıkradan bununla ilgili kısım çıkarılmış ve ayrıca Müsteşarın bulunmadığı zaman Kurula Müsteşar muavinlerinden en kıdemlisinin katılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 7. — Tasarının 7 nci maddesi ile 2461 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrası değiştirilmektedir.

Anayasanın 159 uncu maddesine göre Yüksek Yargı organlarından seçilen üye sayısı dört asıl dört yedek üye iken beş asıl beş yedek üye olarak değiştirilmiştir. Bu değişikliğe uygun olarak İtirazları İnceleme Kurulundaki toplantı sayısı Başkan hariç en az altı üyenin katılımıyla belirlenmişken, yukarıda açıklanan gerekçeye uygun olarak Başkan hariç sekiz üyeye yükseltilmiştir.

Madde 8. — Tasarının 8 inci maddesi ile 2461 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin 3 üncü fıkrası değiştirilmektedir.

Anayasanın 159 uncu maddesi geçici yetki verme hakkını Adalet Bakanına vermektedir. Bu sebeple Adalet Bakanlığı deyimini Adalet Bakanı olarak değiştirilmiştir. Ayrıca üç günlük süre Anayasada ilk toplantı olarak değiştirildiğinden bu iki konuya yönelik yeni düzenlemeye gidilmiştir.

Madde 9. — Anayasanın 159 uncu maddesinde Kurul üyelerinin görev süresi dört yıl olarak belirlendiğinden, 2461 sayılı Kanunda yer alan ve bir kısım Kurul üyelerinin altı yıla kadar çalışmalarına olanak sağlayan Kanunun 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasıyla Geçici 1 inci maddesinin 2 nci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 10. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 11. — Yürütmeye ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

M. G. K.

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/504

Karar No. : 110

31 Mayıs 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

«3.5.1981 tarih ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de iştiraki ile Komisyonumuzda görüşülmüştür.

Tasarının Danışma Meclisince kabul edilen metni tümü itibariyle görüşülerek benimsendikten sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi; 21.1.1982 gün ve 2592 sayılı Kanun ile değiştirilen Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin 6 ncı ve 7 nci fıkralarındaki düzenlemeyi tadil etmeyecek şekilde dönüştürülerek, askerî yargı organları dışından gelen üyelerin seçiminin bu Kurulca yapılacağı vurgulanmak suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi ile düzenlenen «kuruluşa» ilişkin madde, üyelerin seçimine ilişkin 5 inci madde de dikkate alınarak redakte edilmiştir.

3 üncü madde; 1 inci madde esprisine uydurulmak suretiyle düzenlenmiştir.

Danışma Meclisince kabul edilen 4 üncü çerçeve madde, aynen benimsenmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi; Anayasadaki espriye uygun olarak ve müsteşarın bulunmadığı zaman kendisine kim vekâlet ediyorsa o kişinin kurula katılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Aksi halde Müsteşara başkası vekâlet ederken kurula başkası katılabilecektir.

6 ncı madde ile anılan Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında değişiklik yapılması Hükümetçe önerildiği halde Danışma Meclisince, verilen önerge istikametinde maddenin tümünün değiştirilmesi yoluna gidilmiştir. Esas itibariyle yapılan düzenlemenin, itirazları inceleme kuruluna «seçilmiş üyeler» deyimi çıkarılarak, müsteşarın iştirakinin sağlanmasına yönelik olduğu görülmüştür.

Ancak, itirazları inceleme kurulu kararlarının kesin olması ve bu kararlar aleyhine başka bir idarî ya da kazai mercie başvurulmaması nedeniyle önemi ortadadır. Bu nedenle de müsteşarın kurula katılmamasını sağlamak bakımından Hükümet teklifinin yerinde olduğu görüşüyle metin Hükümetten gelen şekliyle benimsenmiştir.

7 nci madde ile 2461 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirildiği görülmüşse de, bu konu 24.2.1983 gün ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 47 nci maddesiyle yeniden düzenlenmiş olup, maddenin bir fıkrasının değiştirilmesi maksada kâfi gelmediğinden, maddenin tamamen değiştirilmesi yoluna gidilmiştir.

8 inci madde ile, 2461 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasından başka ve özellikle dördüncü fıkranın da Anayasanın hükmü dışında kaldığı görüldüğünden, bu fıkranın son cümlesinin yürürlükten kaldırılmasını sağlayacak tarzda düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, Anayasanın geçici 12 nci maddesi uyarınca metne ek geçici 1 inci maddenin eklenmesi zorunlu görülmüştür.

Yürürlük ve yürütmeye ilişkin maddeler aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına saygı ile arz olunur.

Başkan

İsmet ONUR

Hk. Kd. Albay

Üye

Ersin ESEROL

Hâk. Albay

Üye

M. Tevfik ODMAN

Dz. Hâk. Ön Yüzbaşı

Üye

Engin DOĞU

Adalet Bakanlığı

Tetkik Hâkimi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Amaç ve kapsam :

Madde 1. — Bu Kanun; Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin seçimi ile Yargıtay ve Danıştay üyeleri dışında kalan adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini, mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre düzenler.»

MADDE 2. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kuruluş :

MADDE 2. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarının kendi daire başkan ve üyeleri arasından gösterecekleri adaylar içinden Cumhurbaşkanınca seçilen Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.»

MADDE 3. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Görev :

MADDE 4. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerini seçmek,
2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi tekliflerinin uygun olup olmadığına karar vermek,

3. Hâkim ve savcıların :

- Mesleğe kabul etme;
- Atama ve nakletme;
- Geçici yetki verme;
- Hertürlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma;
- Kadro dağıtma;
- Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme;
- Disiplin cezası verme;
- Görevden uzaklaştırma;

İşlemlerini yapmak,

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hâkim ve savcılarının yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işlemleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.»

MADDE 4. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üyelerin seçimi :

Madde 5. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyelerinden üç asıl, üç yedek üye Yargıtay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri; iki asıl iki yedek üye Danıştay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri arasından, seçecekleri üç kat aday içinden Cumhurbaşkanınca seçilir.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 5. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 6 ncı maddesi (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«4. Seçimlerin sonucu adayların aldıkları oylar belli edilmeksizin soyadı sırasına göre düzenlenecek liste halinde Adalet Bakanlığı aracılığı ile Cumhurbaşkanlığına sunulur.

5. Cumhurbaşkanı, listenin sunulduğu tarihten itibaren onbeş gün içerisinde yeni üyeleri seçer,

6. Cumhurbaşkanınca seçilenlerin adları Resmî Gazetede yayımlanır ve seçilenlere duyurulur.»

MADDE 6. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Başkanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği aslı görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır.

MADDE 7. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu kurulun toplantılarına başkan hariç en az sekiz üyenin katılması ve kararın, katılanların çoğunluğu ile alınması şarttır.»

MADDE 8. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Adalet Bakanı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ilk toplantısında onaya sunulmak üzere, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde hizmetin aksamaması için kadro durumu müsait bulunan bir yargı çevresindeki hâkim veya savcuyu ihtiyaç duyulan başka bir yargı çevresinde görev yapmak üzere, geçici olarak yetkili kılabilir. Geçici yetkili olarak görev yapan hâkim ve savcının Kurulca değiştirilmesi halinde, Kurulun yetkili kılacağı hâkim veya savcının gidip göreve başlamasına kadar, önceki yetkilinin yapmış olduğu işlemler geçerlidir.

MADDE 9. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

27 . 12 . 1982

B. ULUSU

Devlet Bak. Başbakan Y. Z. BAYKARA	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. ÖZTRAK	Devlet Bakanı M. ÖZGÜNEŞ	Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. ÖZDAŞ
Devlet Bakanı S. R. PASİN	Adalet Bakanı C. MENTEŞ	Millî Savunma Bakanı Ü. H. BAYÜLKEN	İçişleri Bakanı S. ÇETİNER
Dışişleri Bakanı İ. TÜRKMEN	Maliye Bakanı A. B. KAFAOĞLU	Millî Eğitim Bakanı H. SAĞLAM	Bayındırlık Bakanı Dr. T. ÖNALP
Ticaret Bakanı K. CANTÜRK	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı Prof. Dr. KILIÇTURGAY	Gümrük ve Tekel Bakanı Prof. Dr. A. BOZER	Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. M. AYSAN
Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. S. ÖZBEK	Çalışma Bakanı Prof. Dr. T. ESENER	Sanayi ve Teknoloji Bakanı M. TURGUT	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı F. İLCEL
Kültür ve Turizm Bakanı İ. EVLİYAOĞLU	İmar ve İskân Bakanı Prof. Dr. A. SAMSUNLU	Köy. İşleri ve Koop. Bakanı M. R. GÜNEY	Gençlik ve Spor Bakanı V. ÖZGÜL

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. ŞİDE

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Amaç ve Kapsam

Madde 1. — Bu Kanun; Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin seçimi ile Yargıtay ve Danıştay üyeleri dışında kalan adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini, mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre düzenler.»

MADDE 2. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kuruluş

Madde 2. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarının kendi daire başkan ve üyeleri arasından gösterecekleri adaylar içinden Cumhurbaşkanınca seçilen Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.»

MADDE 3. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Görev

Madde 4. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Üyelerini seçmek,
 2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi tekliflerinin uygun olup olmadığına karar vermek,
 3. Hâkim ve savcılarını;
 - a) Mesleğe kabul etme,
 - b) Atama ve nakletme,
 - c) Geçici yetki verme,
 - d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,
 - e) Kadro dağıtma,
 - f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,
 - g) Disiplin cezası verme,
 - h) Görevden uzaklaştırma,
 - İşlemlerini yapmak;
 4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.
- Hâkim ve savcılarının yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.»

MADDE 4. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üyelerin seçimi

Madde 5. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyelerinden üç asıl, üç yedek üye Yargıtay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri; iki asıl, iki yedek üye Danıştay Genel Kurulunun kendi daire başkan ve üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca seçilir.»

(MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ)
ADALET KOMİSYONU METNİ

13.5.1981 Tarih ve 2461 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Amaç ve kapsam

Madde 1. — Bu Kanun; Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerinin seçimini, Yargıtay ve Danıştay üyeleri hariç olmak üzere adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini, mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre düzenler.»

MADDE 2. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kuruluş

Madde 2. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.»

MADDE 3. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Görev

Madde 4. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askerî yargı dışından gelen üyelerini seçmek.

2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

3. Hâkim ve savcıların;

a) Mesleğe kabul etme

b) Atama ve nakletme,

c) Geçici yetki verme,

d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,

e) Kadro dağıtma,

f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,

g) Disiplin cezası verme,

h) Görevden uzaklaştırma,

İşlemlerini yapmak.

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hâkim ve savcılarının yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.»

MADDE 4. — Danışma Meclisi metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bakanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği asıl görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman Kurula müsteşar muavinlerinden en kıdemlisi katılır.

MADDE 6. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İtiraz ve itiraz mercii

Madde 12. — Kurulca yeniden incelenerek verilen karara karşı ilgililer tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde itirazda bulunabilirler.

İtiraz; Adalet Bakanının, onun yokluğunda Başkanvekilinin başkanlığında asıl ve yedek üyelerden oluşan, İtirazları İnceleme Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

Bu Kurulun toplantılarına Başkan hariç en az sekiz üyenin katılması ve kararın katılanların üçte iki çoğunluğu ile alınması şarttır.

İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Bu karar hakkında başka bir idarî ya da kazai mercie başvurulamaz.

MADDE 7. — 2461 sayılı Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Adalet Bakanı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ilk toplantısında onaya sunulmak üzere, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde hizmetin aksamaması için kadro durumu müsait bulunan bir yargı çevresindeki hâkim veya savcıyı, ihtiyaç duyulan başka bir yargı çevresinde görev yapmak üzere, geçici olarak yetkili kılabilir. Geçici yetkili olarak görev yapan hâkim ve savcının Kurulca değiştirilmesi halinde, Kurulun yetkili kılacağı hâkim veya savcının gidip göreve başlamasına kadar, önceki yetkilinin yapmış olduğu işlemler geçerlidir.»

MADDE 8. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası ile Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 9. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Güvenlik Konseyi)
(Adalet Komisyonu Metni)

MADDE 5. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bakanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği asli görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman kendisine vekâlet etmekte olan kurula katılır.»

MADDE 6. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kurulun toplantılarına Başkan hariç en az sekiz üyenin katılması ve kararın; katılanların çoğunluğu ile alınması şarttır.»

MADDE 7. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici yetki ile görevlendirme

Madde 20. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, hâkim ve savcılarını hizmetin gereği olarak sürekli görev yerlerinin dışındaki bir yargı çevresinde veya aynı yerde geçici yetki ile görevlendirmeye yetkilidir. Sürekli görev yerlerinin dışındaki geçici yetki ile görevlendirmelerde hâkim ve savcı ayırımı gözetilmez.

Kendi yargı çevresi dışında geçici yetki ile görevlendirilenler o yerde dört aydan fazla çalıştırılmaz. Ancak, bu süre kendi istekleri veya hizmet gerekleri gözetilerek iki ay daha uzatılabilir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, hizmetin aksamaması için Adalet Bakanı, kadro durumu müsait bulunan bir yargı çevresindeki hâkim veya savcıyı ihtiyaç duyulan başka bir yargı çevresinde görev yapmak üzere geçici olarak yetkili kılabilir. Bu takdirde verilen karar, kurulun ilk toplantısında onaya sunulur. Geçici yetkili olarak görev yapan hâkim veya savcının Kurulca değiştirilmesi halinde Kurulun yetkili kılacağı hâkim veya savcının gidip göreve başlamasına kadar, önceki yetkilinin yapmış olduğu işlemler geçerlidir.

Hâkim ve savcılarının muvafakatları ile Bakanlık hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilmesi doğrudan doğruya Adalet Bakanı tarafından Kurulun kararı olmaksızın yapılır. Bunlar hakkında ikinci fıkradaki süre hükmü uygulanmaz.

Geçici yetki ile görevlendirilenlere, ödeme emri beklenmeksizin saymanlıklarca, tahakkuk edecek harcırahlarına mahsuben avans verilir.»

MADDE 8. — 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası ile dördüncü fıkrasının son cümlesi ve geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliklerine seçilmiş bulunanların bu görevleri, seçildikleri tarihten itibaren 4 yıllık süreleri doluncaya kadar devam eder.

Yürürlük

MADDE 9. — Danışma Meclisi metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 10. — Danışma Meclisi metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 592

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Red-dolunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/59; M. G. Konseyi : 2/124)

(D. Meclisi S. Sayısı : 291)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2185 (2/59)/2004

Konu : Kanun Teklifi.

12 Mayıs 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 11 Mayıs 1983 tarihli 100 üncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile reddedilen, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

Danışma Meclisi Başkanlığına

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki Kanun teklifimizle gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Kâzım ÖZTÜRK

Halil Erdoğan GÜREL

Muzaffer ENDER

Muhsin Zekâi BAYER

Bekir TÜNAY

Ali DİKMEN

Hidayet UĞUR

A. Güngör ÇAKMAKÇI

Selçuk KANTARCIOĞLU

Mehmet KANAT

Tülay ÖNEY

GEREKÇE

Tarihin her döneminde ve çeşitli topluluklarda özellikle Akdeniz Ülkelerinde yaygın olan rüşvet suçu toplumumuzda daha da değişik özellikler gösterir.

Fuzulinin meşhur şikâyetnamesi ile edebiyatımızda da ifadesini bulan rüşvet, şeriat kurallarının geçerli olduğu imparatorluk dönemi boyunca ve Cumhuriyet Türkiye'sinde tahribatını sürdürme gelmiştir. II nci Mahmut devrinde kamu hizmetine kabul edilirken Sadrazam, Şeyhulislâm ve Hahambaşı Padişah huzurunda olmak üzere tüm memurlar, amirleri huzurunda rüşvet veya hediye kabul etmeyeceklerine dair yemin ettirilmiştir. Bu ve buna benzer önlemler, rüşvetin, İmparatorluğun yönetim ve yargı teşkilatının çökmesindeki etkisini azaltamamıştır.

Genç ve Dinç Cumhuriyet Türkiye'si hiçbir devrinde, sosyal kanser niteliği taşıyan rüşvetin tahripkâr etkisinden korunamamıştır. Her suç Kamu düzenini az veya çok bozucu niteliğe sahiptir. Ne varki rüşvet suçu doğrudan doğruya Kamu düzenini sağlamakla görevli olanlarca işlendiğinden diğer suçlardan daha vahim yaralar açmaktadır. Bu haliyle rüşvet suçu önlenmesi güç, toplumumuz için tehlikesi yaygın bir görünüm vermektedir.

Devlet Başkanımız Orgeneral Sayın Kenan EVREN'in 24 Haziran 1982'de Zonguldak'taki konuşmalarında rüşvet ve suiistimal için «Bizim mücadele ettiğimiz bir konu da rüşvet ve suiistimaldir. Fakat şuna inanınız ki, anarşi ve terörle mücadele, rüşvetle suiistimalle mücadeleden daha kolay, çünkü biliyorsunuz, elinde silahı var, bunu yapmış, şunu yapmış, mahkemeye veriyorsunuz, cezasını buluyor. Ama, rüşvet ve suiistimali bulmak çok güç.

İki kişi arasında cereyan etmiş ve ne o (ben verdim) diyor ne de o (ben aldım) diyor. Çünkü veren de suçlu, alanda suçlu, Bazıları bizim bu yaptıklarımızı hayretle karşılıyorlar. (Bunlar kendi yönetimindeki adamları da mahkemeye veriyor) diyorlar. Elbette vereceğiz. Eğer hırsızlık ve suiistimali benim çocuğum da yapmış olsa onu da mahkemeye veririz. Bu o kadar çirkin bir hastalık ki, üzüm üzümüne baka baka kararırımış, o ona bakarak, aynı işi yapıyor. Öteki ona bakarak aynı işi yapıyor. Ve yaygınlaşıyor. İşte o zaman bir iş yaptırmak, bir işin sonunu almak mesele oluyor. Bunu vaktiyle biz yaşadık. Yaşayanlardan duyduk. Şimdi de duyuyoruz. Ama bununla mücadele ediyoruz. Elbirliğiyle mücadele ediyoruz. Anarşi ve terörle mücadelede muvaffak olduğumuz kadar, muvaffak olduk diyemeyiz.» demektedirler.

Yukarıdaki sözler konunun önemi ve tehlikesini yeterince vurgulamaktadır.

Adliyemizi geniş biçimde meşgul eden rüşvet ve suiistimal davalarına soruşturma taleplerine ve Yüce Divana sevk olunan konulara bakıldığında bu suçun her sınıf ve mertebedeki kişilerce öncelikle kamu görevlilerince işlendiğini göstermektedir.

Yaygın olan bu suçun çoğunlukla ortaya çıkmasını Ceza Kanunumuz engellemektedir. Çünkü Kanun rüşvet alanı da vereni de cezalandırmaktadır. Bu durum mahkemelerimize çalışma gücünü getirmekte olup rüşvet vermek veya görevli memura çıkar sağlamak durumundaki iş sahipleri kendi mahkûmiyetlerine yol açmamak için susma yoluna gitmektedirler.

Rüşvet şayialarının çokluğu gerek iş sahipleri, gerekse ilgili Devlet Memurları yönünden dürüst çalışanların şalibeden kurtarılması ve suçu işleyenlerin açıklanması amacıyla bu teklif hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇESİ

Bu madde ile rüşvet vermek veya görevli memura çıkar sağlamak durumundaki iş sahiplerinin mahkûmiyetlerine yol açan hüküm değişmekte, muhik bir işin sonuçlandırılması için rüşvet veren veya çıkar sağlayanın cezaî kovuşturmayla uğramaması esası kabul edilmektedir. Bunun yanında kamu görevlisini huzursuz kılmamak için rüşvet veren veya çıkar sağlayanın cezaî kovuşturmadan kurtulabilmesi için muhik bir işin sonuçlandırılmasına çalışmış olması şartı getirilirken, muhik olmayan bir işini sırf rüşvet vererek ve çıkar sağlayarak lehine bir hak yaratanlar cezaî kovuşturmadan kurtulamayacakları gibi iddiaları sübut bulmayan kim-seler de cezaî kovuşturmadan kurtulamayacaklardır.

TEKLİF

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1.3.1926 tarih ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Şahıslarına veya temsil ettikleri müesseselere herhangi bir menfaat temini için, vazifeli memurlara, bu memurların yakınlarına veya gösterdikleri üçüncü şahıslara rüşvet vermek veya herhangi bir menfaat temin etmek durumunda kalanlar, maksatlarının temini tarihinden itibaren nihayet bir ay içinde mahallî Cumhuriyet Savcılıklarına haber verir veya başlamış bir kazaî kovuşturma ile teşriî araştırma veya soruşturma sırasında ifşaat veya ifadeye bulunurlarsa haklarında cezaî muamele yapılmaz. Bu hükümden faydalanılabilmesi için takip olunan işin muhik olması ve iddianın sübut bulması şarttır. Sübut bulmayan iddia sahipleri hakkında, 285 inci maddeye göre muamele yapılır»

MADDE 2. — Bu Kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 2/124

Karar No. : 111

31 Mayıs 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisinin 11 Mayıs 1983 tarihli 100 üncü Birleşiminde reddedilmiş bulunan; Danışma Meclisi Üyesi Kâzım Öztürk ve 10 arkadaşı tarafından hazırlanmış olan «765 sayılı Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi» komisyonumuza havale edilmekle yetkili temsilcilerin katılması ile incelendi.

Türk Ceza Kanununun kabul ettiği sisteme göre rüşvet, adi ve ağır rüşvet olmak üzere ikiye ayrılabilir.

Memurun yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmak veya yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmamak için menfaat sağlaması adi rüşvet niteliğindedir. Ve bu şekilde menfaat temin eden memur Türk Ceza Kanununun 212 nci maddesi hükmüne göre üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Kanun ayrıca failin sıfatını göz önünde bulundurarak rüşvetin cezasını artırdığı gibi muayyen bazı zararlı neticelerin meydana gelmiş olmasını, örneğin kanun ve nizama muhalefet vuku bulmasını da şiddet sebebi kabul etmiştir.

Türk Ceza Kanununun 222 nci maddesinde meşru ve hakka makrun bir maslahatın tesviyesi zımında rüşvet ita veya başka menfaatler temin eden râşiden (rüşvet veren) vermiş olduğu meblağ, veya temin etmiş olduğu menfaatlerin beş misli ağır para cezası alınmasını öngörmüştür.

Memurun yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmamak veyahut yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmak için menfaat temin etmesi ağır rüşvet niteliğinde olup Türk Ceza Kanununun 213 üncü maddesine göre fail dört seneden on seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır. Kanun bu halde de failin sıfatı ile mürtesinin (rüşvet alanın) hareketi neticesinde muayyen bazı zararlı neticelerin meydana gelmiş olmasını şiddet sebebi saymıştır.

Memurlara kanun hükmünce yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmamak yahut yapmamaya mecbur olduğu şeyi yapmak için rüşvet vaat veya teklif veya ita eden kimsenin bu hareketi kanun ve nizama vukubulan muhalefetin derecesine, istenilen şeyin kısmen veya tamamen yapılmış olup olmamasına göre bir seneden üç seneye kadar hapsi ve para cezasını gerektirir. Bu hükme göre «ağır rüşvet» kapsamına girecek şekilde rüşvet verenin, başka bir deyimle memuru iğfal edenin cezası ahlaki zaruret açısından adi rüşvete göre fazla tutulmuştur.

Türk Ceza Kanunu 223 ve 224 üncü maddelerinde cezayı azaltan ve hatta ceza sorumluluğunu kaldıran hükümler getirmiş bulunmaktadır.

223 üncü maddeye göre memur veya hâkimin istinkafı yahut ihtiyarı ile vazgeçmesi yüzünden rüşvet verenin teşebbüsü fiile çıkarılmadığı takdirde kanunen muayyen cezası yarısından üçte ikisine kadar indirilecektir.

224 üncü maddeye göre ise haksız talebinin istihsalinden evvel rücu eden ve keyfiyeti merciiine ihbar eyleyen raşî mesul olmayacak ve vermiş olduğu para vesaire mürtesiden geri alınarak kendisine teslim olunacaktır.

Yukarda sayılan nedenlerin yanı sıra Danışma Meclisince de benimsenmiş bulunan, Danışma Meclisi Adalet Komisyonunun, Kanun Teklifinin reddine ilişkin gerekçesi de göz önünde bulundurularak Komisyonumuzca Kanun Teklifinin maddelerine geçilmeden reddine karar verilmesi gerektiği kanısına varılmıştır.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
İsmet ONUR
Hâk. Kd. Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâk. Albay

Üye
Abdülkadir GENELİOĞLU
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 596

13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/610; M. G. Konseyi : 1/529)

(D. Meclisi S. Sayısı : 353)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-3200 (1/610) 3588

31 Mayıs 1983

Konu : Kanun Tasarısı

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 30 Mayıs 1983 tarihli, 109 uncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 13.5.1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

(Not : Bu Kanun Tasarısı, Genel Kurulun 26, 30 Mayıs 1983 tarihli 108 ve 109 uncu birleşimlerinde görüşülmüştür.)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1426-01141

13 Ocak 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.1.1983 tarihinde kararlaştırılan «13.5.1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1402 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendi değiştirilerek genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları anlaşılan kişilerden gerekli görülenlerin sıkıyönetim bölgesi içinde yerlerinin değiştirilmesi, bu bölge içinde belirli yerlere girmelerinin veya yerleşmelerinin yasaklanması, sıkıyönetim bölgesi içinde bulunmaları sakıncalı görülenlerin sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılmaları öngörülmektedir.

Ayrıca; sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri yerlerin nasıl tespit edileceği belirlenmekte ve bunların beş yıl süreyle bu yerlerde kalmaları zorunlu kılınmakta, ancak, İçişleri Bakanlığının izni ile bu süre içinde bu yerlerden çıkmalarının mümkün olabileceği hükme bağlanmaktadır.

Sıkıyönetim ilan edilen bölgelerde, sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin veya sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumî ve müşterek amaç içerisinde bağlantısı bulunan suçlar arasında kaçakçılık suçları da varsa, bunlara ilişkin davalar ile (Mad. 13) sıkıyönetim ilan edilen yerlerde, sıkıyönetim ilanına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenen ve T.C.K. nun 403 üncü maddesi kapsamına giren suçlarla 6136 sayılı Kanun kapsamındaki suçlara dair davalara (Mad. 15) bakmak görevi, sıkıyönetim askerî mahkemelerine aittir. Ancak, kaçakçılık suçlarından yukarıda açıklananlar dışında olmakla beraber, «Devletin; siyasi ve malî veya iktisadî veya askerî veya idarî güvenliğini bozacak nitelikteki kaçakçılık» suçlarının da sıkıyönetim askerî mahkemelerinde rüyeti, 1402 sayılı Kanuna 2354 sayılı Kanunla eklenen Ek 4 üncü madde ile öngörülmüştür.

Bu maddedeki suçların nitelikleri kesin kriterlere bağlanmamış olduğundan ve esasen nitelik ve nicelik bakımından belli bir kriter konulması da mümkün görülmediğinden, dava konusu fiillerin bu madde kapsamında olup olmadığına yargı mercileri karar vermektedirler. Ancak bu güne kadar yapılan uygulamalar sonunda, değişik değerlendirmeler yapılmış ve dolayısıyla farklı içtihatlar ortaya çıkmıştır. Hâlâ da uygulayıcıları bağlayıcı, kesin bir içtihat oluşmamıştır. Esasen, olaylar değişik nitelikte ve nicelikte olduğundan, bağlayıcı bir içtihadın doğmasına da olanak görülememektedir. Bu durum, kaçakçılık davalarında sık sık görevsizlik kararları verilmesine ve dolayısıyla dava dosyalarının yargı mercileri arasında gidip gelmesine ve neticede davaların sürüncemede kalmasına, adaletin gecikmesine neden olmaktadır.

Bu olumsuz durumun ortadan kaldırılıp adaletin süratle tecellisini sağlamak amacıyla; Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 1402 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendi değiştirilerek genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları anlaşılan kişilerden tutum ve davranışları ve faaliyetleriyle Devletin, kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlaması konusundaki nüfuz ve etkinliğini tehlikeye düşürdükleri ve bu amaçla alınan tedbirlerin uygulanmasına engel teşkil ettikleri tespit edilenlerden gerekli görülenlerin de sıkıyönetim bölgesi içinde yerlerinin değiştirilmesi, bu bölge içinde belirli yerlere girmelerinin veya yerleşmelerinin yasaklanması, sıkıyönetim bölgesi içinde bulunmaları sakıncalı görülenlerin sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılmaları öngörülmektedir.

Ayrıca sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri yerlerin nasıl tespit edileceği belirlenmekte ve bunların beş yıl süreyle bu yerlerde kalmaları öngörülmektedir.

Ancak, İçişleri Bakanlığının izni ile bu süre içinde bu yerlerden çıkmalarının mümkün olabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 2. — Sıkıyönetim Komutanının, nezdindeki askerî mahkemede bakılmasına lüzum görmediği soruşturma dosyalarını ilgili adli mercilere gönderme yetkisi genişletilmekte ve adli merci olmayan ve fakat suç evrakı gönderebilen makamlara da iade etme yetkisi tanınmaktadır. Örneğin anılan Ek 4 üncü madde uyarınca, Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilen sıkıyönetim askerî mahkemesinin nezdinde bulunduğu sıkıyönetim komutanına, diğer sıkıyönetim komutanlıklarına da soruşturma dosyalarını iade etme yetkisi verilmektedir.

Halen yürürlükteki hükümlere göre, sıkıyönetim komutanları nezdindeki sıkıyönetim askerî mahkemelerinde bakılmasına lüzum görmedikleri soruşturma dosyalarını ilgili adli mercilere gönderebilmekte ve bu mercilerde görevsizlik ve yetkisizlik kararı verememektedirler. Sıkıyönetim adli mercileri ise bu tür kararları verebilmektedirler. Bu nedenle, nasıl ki genel yargı ve sıkıyönetim dışındaki askerî yargı mercileri görevsizlik ve yetkisizlik kararı veremiyorsa, sıkıyönetim adli mercilerinde, komutanlıkca gönderilen bu tür davalarda görevsizlik kararı verememelidirler. Bunun sağlanması için Ek 4 üncü maddenin 2682 sayılı Kanunla değişik 1 inci fıkrası sonuna bir cümle eklenmiştir.

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ve kaçakçılıkla ilgili diğer kanunların özel hükümlerinin sıkıyönetim askerî savcılık ve askerî mahkemelerince de uygulanması anılan Ek 4 üncü maddenin 3

üçüncü fıkrası hükmü gereğidir. Bu nedenle, sıkıyönetim adli üniteleri, birleşebilecek nitelikteki davaları 1918 sayılı Kanunun 58 inci maddesi gereği olarak birleştirememektedirler. Halbuki irtibatlı davaların birleştirilerek görülmesinde, suç vasfının tayini, delillerin bir bütünlük içerisinde değerlendirilmesi bakımından yarar görülmele, üçüncü fıkraya bir cümle eklenerek sıkıyönetim askerî savcılıkları ile askerî mahkemelerine, kaçakçılık suçları ile ilgili davaların birleştirilmesi olanağı sağlanmıştır.

Madde 3. — Bu düzenlemeler, geçici madde ile hâlen sıkıyönetim adli ünitelerinde olan ve henüz karara bağlanmamış bulunan soruşturma dosyalarına da teşmil edilmiştir.

Madde 4, 5. — Yürürlük ve Yürütme hükümleridir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

T.C.

Millî Güvenlik Konseyi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/529
Karar No. : 59

2 Haziran 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisinin 30 Mayıs 1983 tarihli 109 uncu Birleşiminde işaret oyu ile kabul edilen «13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Kanun Tasarısının tümü Danışma Meclisinden geçen şekliyle benimsendikten sonra maddelerin ayrı ayrı görüşülmesine geçildi.

Tasarının 1 inci maddesi ile düzenleme yapılırken çerçeve maddede «... bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir» denmesine rağmen eklenen fıkranın maddeye ait olmadığı, bendin fıkrası niteliğinde olduğu görüldüğünden, çerçeve 1 inci madde yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca bendin birinci fıkrası redaksiyona tabi tutulurken ikinci fıkranın başında geçen «Bu hüküm gereğince» ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmış ve fıkra yeniden düzenlenmiştir.

Kanun Tasarısının 2 nci maddesi tetkik edildiğinde bu maddenin kapsadığı konunun ayrıntılı biçimde tetkik edilmesi ve bugüne kadar yapılan uygulamaların değerlendirilerek böyle bir değişikliğe ihtiyaç olup olmadığının tespiti, ihtiyaç bulunması halinde de bunun kapsam ve şümulünün gerçekçi ve uygulamaya yön verir biçimde tayin ve tespitinin gerekeceği bunun ise belirli bir zamana bağlı bulunduğu anlaşıldığından Kanun Tasarısının ivedilik ve öncelikle görüşülen 1 inci maddesinin tefrik edilerek müzakereye hazır bulunulması, 2 nci maddenin ise yukarıda açıklanan nedenlerle Komisyonunda bekletilmesi zorunlu bulunmuştur.

Bu nedenle Tasarı yalnızca bir maddeye inhisar ettiği için, başlığı da buna uygun olarak değiştirilmiştir.

2 nci ve 3 üncü maddeler yürürlük ve yürütmeye ilişkindir.

Tasarı ve gerekçesi ile Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tümgeneral

Üye
İsmet ONUR
Hâk. Kd. Alb.

Üye
Ersin ESEROL
Hâk. Alb.

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâk. Ön. Yzb.

Üye
Sadık INAN
Hâk. Ön. Yzb.
M.S.B. Temsilcisi

Üye
Engin DOĞU
Adalet Bakanlığı
Tetkik Hâkimi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3 üncü maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«d) Kamu düzeni, devlet kuvvetleri, kişi hürriyeti, kamu selameti aleyhine işlenen cürümlerle, adam öldürmek veya kişilere karşı müessir fiilde bulunmak suçlarından hükümlülüğü bulunanlardan veya genel emniyet gözetimi altında olanlardan yahut sıkıyönetim bölgesinde belirli bir ikametgâhı olmayanlardan veya diğer şüpheli olan yahut genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette buldukları anlaşılan kişilerden gerekli görülenlerin sıkıyönetim bölgesi içinde yerlerini değiştirmek veya bu bölge içinde belirli yerlere girmelerini veya yerleşmelerini yasaklamak, sıkıyönetim bölgesi içinde bulunmaları sakıncalı görülenleri de, sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarmak».

«Bu hüküm gereğince, sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri yerler, Sıkıyönetim Komutanının istemi üzerine, İçişleri Bakanlığınca belli edilir ve bunların yerleştirildikleri tarihten itibaren beş yıl süre ile bu yerlerden çıkmaları İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.»

MADDE 2. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa 2354 sayılı Kanunla Eklenen Ek 4 üncü Maddenin 2682 sayılı Kanunda değişik 1 inci ve 2 nci fıkraları arasına bir fıkra, 3 üncü ve 4 üncü fıkraları arasına bir fıkra eklenmiş, 4 üncü ve 5 inci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu mahkemeler, adliye mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı veremezler.»

«Ancak, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 18 ve 137 nci maddeleri hükümlerine göre bu davalar birleştirilerek görülebileceği gibi, birleştirilen davaların her zaman ayrılmasına da karar verilebilir.»

«Nezdinde birinci fıkraya göre Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilmiş Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi bulunan Sıkıyönetim Komutanı, anılan fıkrada belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve davalardan bu mahkemede bakılmasına lüzum görmediklerini ilgili makam ve adli mercilere gönderebilir.»

«Dördüncü fıkraya istinaden soruşturma dosyasının gönderildiği makam dosyayı geri çeviremeyeceği gibi, adli merciler de görevsizlik ve yetkisizlik kararı veremezler. Bu şekilde gönderilen soruşturma dosyaları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.»

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanu-
nunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Ka-
nuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun
Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu-
nun 3 üncü maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde
değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklen-
miştir.

«d) Kamu düzeni, devlet kuvvetleri, kişi hürri-
yeti, kamu selameti aleyhine işlenen cürümlerle, adam
öldürmek veya kişilere karşı müessir fiilde bulunmak
suçlarından hükümlülüğü bulunanlardan veya genel
emniyet gözetimi altında olanlardan yahut sıkıyöne-
tim bölgesinde belirli bir ikametgâhı olmayanlardan
veya diğer şüpheli olan yahut genel güvenlik ve ka-
mu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunduk-
ları anlaşılan kişilerden gerekli görülenlerin sıkıyö-
netim bölgesi içinde yerlerini değiştirmek veya bu
bölge içinde belirli yerlere girmelerini veya yerleş-
melerini yasaklamak, sıkıyönetim bölgesi içinde bu-
lunmaları sakıncalı görülenleri de, sıkıyönetim böl-
gesi dışına çıkarmak.»

«Bu hüküm gereğince, sıkıyönetim bölgesi dışına
çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleşebilecekleri
yerler, sıkıyönetim komutanının istemi üzerine, İçiş-
leri Bakanlığınca belli edilir. Bunların yerleştirildik-
leri tarihten itibaren beş yıl süre ile bu yerlerden çık-
maları İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.»

MADDE 2. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu-
na 2354 sayılı Kanunla Eklenen Ek 4 üncü madde-
nin 2682 sayılı Kanunla değişik 1 inci ve 2 nci fık-
raları arasına aşağıdaki birinci fıkra, 3 üncü ve 4
üncü fıkraları arasına aşağıdaki 2 nci fıkra eklenmiş,
4 üncü ve 5 inci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştiril-
miştir.

«Bu mahkemeler, adliye mahkemelerinin görevli
olduğundan bahisle görevsizlik kararı veremezler.»

«Ancak, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kurulu-
şu ve Yargılama Usulü Kanununun 18 ve 137 nci
maddeleri hükümlerine göre bu davalar birleştirile-
rek görülebileceği gibi, birleştirilen davaların her za-
man ayrılmasına da karar verilebilir.»

«Nezinde birinci fıkraya göre Millî Savunma Ba-
kanlığınca tespit edilmiş Sıkıyönetim Askerî Mahke-
mesi bulunan sıkıyönetim komutanı, anılan fıkradan

Millî Güvenlik Konseyi

(MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ)
MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU METNİ

13.5.1971 Tarihli ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanu-
nunun 3 üncü Maddesinin (d) Bendinin Değiştiril-
mesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu-
nun 3 üncü maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde
değiştirilmiştir.

d) Kamu düzeni, Devlet kuvvetleri, kişi hürri-
yeti, kamu selameti aleyhine işlenen cürümlerle, adam
öldürmek veya kişilere karşı müessir fiilde bulun-
mak suçlarından hükümlülüğü bulunanlardan veya
genel emniyet gözetimi altında olanlardan veya sıkı-
yönetim bölgesinde belirli bir ikametgâhı olmayan-
lardan veya diğer şüpheli olan veya genel güvenlik
ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulun-
dukları anlaşılan kişilerden gerekli görülenlerin sı-
kıyönetim bölgesi içinde yerlerini değiştirmek veya
bu bölge içinde belirli yerlere girmelerini veya yer-
leşmelerini yasaklamak, sıkıyönetim bölgesi içinde bu-
lunmaları sakıncalı görülenleri de, sıkıyönetim böl-
gesi dışına çıkarmak;

Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından za-
rarlı faaliyette buldukları için sıkıyönetim bölgesi
dışına çıkarılanlardan gerekli görülenlerin yerleş-
ebilecekleri yerler, sıkıyönetim komutanının istemi
üzerine İçişleri Bakanlığınca belli edilir. Bunların
yerleştikleri tarihten itibaren beş yıl süre ile bu yer-
lerden çıkmaları İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

(S. Sayısı : 596)

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 3. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aşağıdaki ek geçici 6 ncı madde eklenmiştir.

«Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Sıkıyönetim Askeri Savcılıklarına veya Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerine intikal etmiş ve henüz karara bağlanmamış kaçakçılık suçları hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.»

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12 . 1 . 1983

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı	Prof. Dr. İ. Öztürk	M. Özgüneş	Prof. Dr. M. N. Özdağ
Z. Baykara	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Devlet Bakanı	C. Mentek	Ü. H. Bayülken	S. Çetiner
S. R. Paşin	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Dışişleri Bakanı	A. B. Kafaoğlu	H. Sağlam	Dr. T. Önalp
İ. Türkmen	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı	Gümrük ve Tekel Bakanı	Ulaştırma Bakanı
Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. Kılıçturgay	Prof. Dr. A. Bozer	Prof. Dr. M. Aysan
K. Cantürk	Çalışma Bakanı	Sanayi ve Tek. Bakanı	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
Tarım ve Orman Bakanı	Prof. Dr. T. Esener	M. Turgut	F. İlkel
İ. Evliyaoğlu	İmar ve İskân Bakanı	Köy İş. ve Koop. Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı
Kültür ve Turizm Bakanı	Prof. Dr. A. Samsunlu	M. R. Güney	V. Özgül
İ. Evliyaoğlu	Sosyal Güvenlik Bakanı		

S. Şide

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve davalardan bu mahkemede bakılmasına lüzum görmediklerini ilgili makam ve adli mercilere gönderebilir.»

«Dördüncü fıkraya istinaden soruşturma dosyasının gönderildiği makam, dosyayı geri çeviremeyeceği gibi adli merciler de görevsizlik ve yetkisizlik kararı veremezler. Bu şekilde gönderilen soruşturma dosyaları hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.»

MADDE 3. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aşağıdaki ek geçici 6 ncı madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Sıkıyönetim Askerî Savcılıklarına veya Sıkıyönetim Askerî Mahkemelerine intikal etmiş ve henüz karara bağlanmamış kaçakçılık suçları hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Güvenlik Konseyi)
Millî Savunma Komisyonu Metni

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 594

Mehti Kurşun'a ve Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarılarının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metinleri ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/496, 481; M. G. Konseyi : 1/525; 1/526)

(D. Meclisi S. Sayıları : 338, 339)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2511 (1/496) 2537

27 Mayıs 1983

Konu : Kanun Tasarısı

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 26 Mayıs 1983 tarihli 108 inci Birleşiminde görüştürülerek işaret oyu ile kabul edilen, Mehti KURŞUN'a Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turhan GÜVEN

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkan V.

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1309/02134

29 Eylül 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.9.1982 tarihinde kararlaştırılan «Mehti KURŞUN'a Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun, uzun yıllar yıpratıcı şartlar altında hiçbir maddî karşılık beklemeden, üstün bir sadakat ve gayretle vatanımıza başarılı hizmetler ifa etmiştir.

Halen, hiçbir sosyal güvenceye sahip bulunmayan, çok yaşlı ve muhtaç durumda olan Mehti Kurşun'a hayatta bulunduğu sürece 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanması uygun görülmüş ve bu Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmıştır.

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-2357 (1/481) 2273

27 Mayıs 1983

Konu : Kanun Tasarısı

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 26 Mayıs 1983 tarihli 108 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Gülali GÜL'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turhan GÜVEN

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkanı V.

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1294/05998

24 Ağustos 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 18.8.1982 tarihinde kararlaştırılan «Gülali GÜL'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Ahışa - Uravel - Intel Köyü (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği) 1914 doğumlu Habib oğlu Gülali, GÜL, uzun yıllar yıpratıcı şartlar altında hiçbir karşılık beklemeden, üstün bir sadakat ve gayretle Vatanımıza başarılı hizmetler ifa etmiştir.

Halen, hiçbir sosyal güvenceye sahip bulunmayan, çok yaşlı ve muhtaç durumda olan Gülali GÜL'e hayatta bulunduğu sürece 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanması uygun görülmüş ve bu Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmıştır.

Bütçe-Plan Komisyonu Raporu

T.C.

Millî Güvenlik Konseyi

Bütçe-Plan Komisyonu

Esas No. : 1/525-1/526

Karar No. :233

1 Haziran 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 26 Mayıs 1983 tarihli 108 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen «Mehti Kurşun ile Gülali Gül'e Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarıları» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Tasarı ile, Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun ile, Ahışha-Uravel-İntel Köyü 1914 doğumlu Habîb oğlu Gülalî Gül'e, uzun yıllar yıpratıcı şartlar altında hiçbir karşılık beklemeden, üstün bir sadakat ve gayretle vatanımız için başarılı hizmetler ifa ettikleri gerekçesiyle ve hayatta buldukları sürece 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanması istenmektedir.

Her iki tasarı ve Danışma Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metinler Komisyonumuzca da aynen benimsenmekle birlikte, gerekçelerdeki eşitlik dikkate alınarak tek metinde toplanmasının daha uygun olacağı sonucuna varılmış ve yeni bir metin oluşturulmuştur.

Ancak, Gülalî Gül'e ait madde metninde yer alan (SSCB) ibaresinin metinden çıkarılması uygun görülmüştür.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Hüsnü KÜÇÜKAHMET

E. Amiral

Başkan Yardımcısı

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Kâtip Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

Üye

Güven BOŞGELMEZ

Üye

Mehmet KÂMİLOĞLU

Üye

Doğan KAYRAN

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Mehti Kurşun'a Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun'a hayatta bulunduğu müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımını izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

10.9.1982

Başbakan
B. Uluşu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Mentеш

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı V.
İ. Evliyaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gülali Gül'e Vatani Hizmet Tertibinden Ayhık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Ahışha - Urael - Intel Köyü (SSCB) 1914 doğumlu Habib oğlu Gülali Gül'e hayatta bulunduğu müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımını izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

18.8.1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Mehti Kurşuna'a Vatani Hizmet Tertibinden Aylık
Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun'a hayatta bulunduğu müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun, 1 Ocak 1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Gülali Gül'e Vatani Hizmet Tertibinden Aylık
Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Ahışa - Urael - Intel Köyü (SSCB) 1914 doğumlu Habib oğlu Gülali Gül'e hayatta bulunduğu müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun, 1 Ocak 1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

Mehti Kurşun ile Gülali Gül'e Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Posof 1324 doğumlu Derviş oğlu Mehti Kurşun ile, Ahıska - Uravel - İnter Köyü 1914 doğumlu Habib oğlu Gülali Gül'e hayatta buldukları müddetçe 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre, Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun, 1 Ocak 1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/587; M. G. Konseyi : 1/515)

(D. Meclisi S. Sayısı : 321)

T.C.

Danışma Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği

24 Mayıs 1983

Kanunlar Müdürlüğü : 06-3075 (1/587) 3409

Konu : Kanun Tasarısı

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 23 Mayıs 1983 tarihli 105 inci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Turhan GÜVEN

Başkanvekili

Danışma Meclisi Başkanı V.

NOT : Bu Kanun Tasarısı, Genel Kurulun 17 Mayıs; 23 Mayıs 1983 tarihli 103 ve 105 inci birleşimlerinde görüşülmüştür.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1386/07612

24 Aralık 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.12.1982 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ve ekleri ile «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya Veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Türk - Sovyet kara hududu, 1921 tarihli Moskova ve Kars Antlaşmalarıyla tanımlanmış ve iki ülke arasındaki sınır, bu Antlaşmalara dayanılarak 1926 yılında işaretlenmiş ve buna ilişkin belgeler düzenlenmiştir.

Bu belgelere uygun şekilde dikilen 450 adet hudut işareti, geçen uzun zaman içinde tahribe uğramış ve niteliklerini kaybetmişlerdir. Bu nedenle, sınırın yeniden işaretlenmesi zorunluluğu doğmuş ve Şubat 1967'de Ankara'da imzalanan bir Protokol ile Türk - Sovyet sınırının yeniden işaretlenmesi kararlaştırılmıştır.

1969 yılında başlayan bu hususla ilgili çalışmalar, 618,7 Km. uzunluğundaki sınırın, 450 adet esas ve 605 adet yardımcı nitelikte olmak üzere, toplam 1 055 adet sınır taşıyla işaretlenmesi ile 1973 yılında son bulmuştur.

26 Ekim 1973'de Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle S.S.C.B. Hükümeti Arasında Sınırdaki Arpaçay (Ahuryan) Nehrinde Baraj İnşası ve Baraj Gölünün Teşekkülü Konusunda İşbirliğine Dair Anlaşma»nın 12 nci maddesi uyarınca mevcut sınır hattının, Sovyetler Birliği ile ortaklaşa inşa edilecek barajın inşası sonucunda oluşacak baraj gölü sathına yansıtılması amacıyla Türk - Sovyet Ortak Komisyonu kurulmuştur.

Ortak Komisyon, 1978 yılında başladığı çalışmalarında, 1973'de tamamlanan Türk - Sovyet sınırının rödemarkasyonu çalışmaları sonucunda düzenlenen belgeleri esas almıştır. Ortak Komisyon, 5'i Ankara'da, 3'ü Moskovada olmak üzere 8 toplantı döneminde toplam 45 oturum yaparak çalışmalarını tamamlamıştır.

Bu çalışmalar sonucunda, 32 Km. uzunluğundaki baraj gölü altında kalan sınır hattı şamandıralarla göl yüzeyine aksettirilmiş ve sınır, barajın araçla geçilen yeri üzerinde de saptanmıştır. Ortak Komisyonun çalışmaları sonucunda hazırlanarak, 5 Kasım 1982 günü Türk Heyeti Başkanı Büyükelçi Asaf İnan ve Sovyet Heyeti Başkanı Büyükelçi Pavel Kuznetsov tarafından imzalanan belgeler şunlardır :

1. «Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ve Ekleri,

2. «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya Veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol» ve Ekleri.

Evvelce, 11 Eylül 1980'de Tiflis'te imzalanarak yürürlüğe giren, Karadeniz'de Türkiye ile S.S.C.B. Arasındaki Deniz Hudut Hattının İşaretlenmesine İlişkin Protokol ile birlikte; 1973 yılında imzalanan Türk - Sovyet sınırının rödemarkasyonuna ilişkin belgelerin bir parçasını oluşturan bu Protokollerin onaylanarak yürürlüğe girmesi ile, Türk - Sovyet sınırı tamamen modern teknik esaslara uygun olarak yeniden işaretlenmiş olmaktadır.

Bu kere imzalanan Belgeler, Türk - Sovyet sınırının rödemarkasyonu çalışmaları sonucunda hazırlanan ve 28 Ocak 1975 gün ce 1836 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunup, 26.2.1975 gün ve 7/9578 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan «Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ile «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Hudut İşaretlerinin Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası İle Hudut Orman Kesim Şeritlerinin Muhafazası Hakkında Protokol»ün Eklerini teşkil etmekte ve iki ülke arasında, toprak kompansasyonunu da içermektedir.

Bu nedenle, 5 Kasım 1982 günü Ankara'da imzalanan, «Hududun Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ve Ekleri ile, «Arpaçay Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya Veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol» ve Eklerinin, 244 sayılı Kanununun 2 nci ve 4 üncü maddeleri uyarınca, 1973'te imzalanan Belgelerin onay işlemlerine tabi olarak, onaylanmalarının uygun bulunduğuna dair bir kanun çıkarılması gerekmektedir.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/515

Karar No. : 132

30 Mayıs 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 23 Mayıs 1983 tarihli 105 inci birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, «Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı», Komisyonumuzca incelenmiştir.

Yukarıda adı geçen tasarı, 1973 yılında tamamlanan Türk - Sovyet kara hududunun yeniden işaretlenmesinden sonra inşa edilen Arpaçay Baraj Gölünün altında kalan sınır hattının, şamandıralarla göl yüzeyine aksettirilmesini ve sınırın, barajın araçlarla geçilen yeri üzerinde de belirlenerek 1973 yılı belgelerine uygun olarak yeniden işaretlenmesini, kapsamaktadır.

Komisyonumuz Danışma Meclisince kabul edilen metnin tümünü olumlu bularak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Danışma Meclisince kabul edilen metnin 1, 2 ve 3 üncü maddeleri uygun görülerek aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin tasviplerine arz olunur.

Başkan
Cumhur EVCİL
Tuğgeneral
İhti. Kom. D. Bşk.

Üye
Taner UZUNAY
Dz. Kur. Yb.
Proje Sb.

Üye
Osman KULİN
Elçi, Dışişleri Bakanlığı
Konsolosluk, Hukuk ve Sosyal
İşler Genel Müdür Yardımcısı

Üye
Fethi SANAL
Gnkr. Hrk. Şb.

Üye
Erol KAPLAN
İçişleri Bakanlığı Em. Gn. Md.
Hudut Tır. Şb. Md.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya Veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında 5 Kasım 1982 tarihinde Ankara'da imzalanmış bulunan:

a) «Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ve eklerinin,

b) «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol» ve eklerinin, onaylanması uygun bulunmuştur.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri İle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında 5 Kasım 1982 tarihinde Ankara'da imzalanmış bulunan:

a) Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve eklerinin,

b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve eklerinin,

Onaylanması uygun bulunmuştur.

(M. G. K.)

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ
METİN

Türkiye Cumhuriyeti İle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri İle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen benimsenmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14.12.1982

Başbakan
B. Ulusu
Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdağ

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı V.
Prof. Dr. İ. Öztürk

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orm. Bakanı V.
M. R. Güney

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(M. G. K.)

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen benimsenmiştir.

Not : Tasarıya ekli olan, PROTOKOL ve EKLERİ dosyasındadır.

